

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**UNRWA a situace palestinských uprchlíků na území Sýrie během
syrského konfliktu**

Plzeň 2014

Lucie Rosenbergová

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
Katedra blízkovýchodních studií
Studijní program Mezinárodní teritoriální studia
Studijní obor Blízkovýchodní studia

Bakalářská práce

UNRWA a situace palestinských uprchlíků na území Sýrie
během syrského konfliktu

Lucie Rosenbergová

Vedoucí práce:

Mgr. Ivan Ramadan

Katedra Blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila pouze uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2014

.....

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Ivanu Ramadanovi za jeho čas, trpělivost a cenné připomínky.

Obsah

1	ÚVOD	1
2	HISTORICKÝ KONTEXT	3
2.1	Vznik nezávislého státu Izrael a arabsko-izraelská válka roku 1948	3
2.2	Palestinští uprchlíci a jejich usídlení v Sýrii	4
2.2.1	Právní status Palestinců v Sýrii	5
2.3	Arabské jaro v Sýrii 2011	6
2.3.1	Situace palestinských uprchlíků v rámci syrské krize	6
2.3.2	Stručný vývoj do roku 2013	7
2.3.2.1	Březen – červenec 2011	7
2.3.2.2	Srpen 2011	8
2.3.2.3	Listopad – prosinec 2011	9
2.3.2.4	Leden – květen 2012	10
2.3.2.5	Červen – červenec 2012	11
2.3.2.6	Srpen – prosinec 2012	12
2.3.2.7	Leden - březen 2013	13
3	ZÁKLADNÍ INFORMACE O UNRWA A CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH PROGRAMŮ UNRWA	14
3.1	Základní informace o organizaci UNRWA	14
3.2	Program zdravotnictví	15
3.3	Program vzdělávání	16
3.4	Program mikrofinancí	17
3.5	Program podpory a sociálních služeb	18
3.6	Program infrastruktury a rozvoje v uprchlických táborech	19
4	PALESTINŠTÍ UPRCHLÍCI V SÝRII VE VYBRANÝCH OBDOBÍCH A ROLE ORGANIZACE UNRWA	20
4.1	Rok 2010	20
4.1.1	Základní demografické údaje 2010	20
4.1.2	Program zdravotnictví 2010	21
4.1.3	Program vzdělávání 2010/2011	24
4.1.4	Program mikrofinancí 2010	26
4.1.5	Program podpory a sociálních služeb 2010	27
4.1.6	Program infrastruktury a rozvoje v uprchlických táborech 2010	28
4.1.7	Administrativní údaje organizace 2010	29
4.2	Rok 2011	30
4.2.1	Demografické údaje 2011	30
4.2.2	Program zdravotnictví 2011	31
4.2.3	Program vzdělávání 2011/2012	32
4.2.4	Program mikrofinancí 2011	33
4.2.5	Program podpory a sociálních služeb 2011	35
4.2.6	Program infrastruktury a rozvoje v uprchlických táborech 2011	35
4.2.7	Administrativní údaje organizace 2011	36
4.3	Rok 2012	36
4.3.1	Demografické údaje 2012	37
4.3.2	Program zdravotnictví 2012	38
4.3.3	Program vzdělávání 2012/2013	39

4.3.4	Program mikrofinancí 2012.....	41
4.3.5	Krizová asistence v roce 2012.....	42
4.3.5.1	Situace v srpnu 2012.....	43
4.3.5.2	Situace v září 2012.....	44
4.3.5.3	Situace v říjnu 2012.....	45
4.3.5.4	Situace v listopadu 2012.....	46
4.3.5.5	Situace v prosinci 2012.....	47
4.3.5.5.1	Damašek a okolí.....	47
4.3.5.5.2	Aleppo a okolí.....	48
4.3.5.5.3	Celková situace v Sýrii.....	49
4.3.6	Administrativní údaje organizace 2012.....	50
4.4	Rok 2013.....	51
4.4.1	Situace v lednu 2013.....	51
4.4.2	Situace v únoru 2013.....	53
4.4.3	Situace v březnu 2013.....	54
4.4.4	Asistence dalších organizací a institucí.....	56
5	PALESTINŠTÍ UPRCHLÍCI ZE SÝRIE V LIBANONU A JORDÁNSKU.....	57
5.1	Libanon.....	57
5.2	Jordánsko.....	58
6	ZÁVĚR	60
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	62
8	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ.....	63
9	RESUMÉ.....	69

1 ÚVOD

Arabsko-izraelský konflikt, který na Blízkém východě vyvrcholil ve 40. letech 20. století, s sebou přinesl mnoho změn pro celý region, z nichž zejména otázka palestinských uprchlíků (dále PU) je stále aktuální. Můžeme však říci, že mezinárodní společenství častěji řeší spíše jednotlivé regionální rozbroje, než dlouhodobý problém otázky práva PU na návrat. Jedním z těchto rozbrojů je i aktuální dění v Sýrii, kde protivládní nepokoje postupně přerostly až v občanskou válku, která má dopady na celé obyvatelstvo země.

Pro PU je důležitým aktérem organizace UNRWA, která byla založena za účelem poskytování humanitární pomoci právě expatriovaným Palestincům. I UNRWA však musí operativně řešit nastalé situace v regionu.

V této práci se budu zabývat popisem a rozsahem služeb, které UNRWA poskytuje PU v Sýrii, přičemž cílem práce bude komparace poskytovaných služeb před rokem 2011 s následným obdobím dvou let probíhajícího konfliktu v Sýrii. Dílčím cílem bude srovnání celkové situace palestinské komunity v Sýrii v témže časovém horizontu.

Práce bude zaměřena na období let 2010,¹ 2011, 2012 a na první tři měsíce roku 2013.

V první části této práce nejprve nastíním historické okolnosti vzniku problému PU a jejich následného právního a sociálního postavení v Sýrii. Poté stručně charakterizuji okolnosti propuknutí syrské krize a pozdější průběh nepokojů, opět se zaměřením na dopady pro palestinské uprchlíky.

Druhá část se bude věnovat založení a zaměření organizace UNRWA, spolu s popisem jejích jednotlivých programů.

Stěžejní je pak obsah třetí části, ve které se budu zabývat poskytováním a rozsahem služeb organizace UNRWA v Sýrii v jednotlivých obdobích a významem

---

¹ Pro komplexnější přiblížení situace palestinských uprchlíků v Sýrii budu v některých případech využívat informace i z let předchozích.

těchto služeb v životech palestinských uprchlíků. Zejména v podkapitolách věnujících se obdobím let 2012 a 2013 se částečně zaměřím i na celkovou situaci v Sýrii, jelikož okolnosti probíhajících bojů jsou podstatné pro fungování organizace a pro zaměření její pomoci a asistence.

V poslední části pak nastíním situaci PU ze Sýrie, kteří z důvodu nebezpečných a nestabilních podmínek uprchli do Libanonu a Jordánska. Zároveň také přiblížím možnosti asistence UNRWA v těchto zemích.

Vzhledem k charakteru a časovému zaměření práce budu především čerpat z elektronických zdrojů. Nejvýznamnějšími jsou z tohoto pohledu webové stránky organizace UNRWA, na kterých jsou k dispozici například výroční zprávy jednotlivých programů organizace, a zejména detailní krizové reporty, které popisují situaci v Sýrii od srpna 2012. Otázkou PU v Sýrii se ve svých výzkumech zabývají i některé mezinárodní instituty (např. Fafo institut pro mezinárodní aplikované studie). Pro přiblížení situace v Sýrii jsem kromě monografií využívala i články z elektronických médií.

U přepisů arabských názvů budu vycházet z knihy Luboše Kropáčka *Duchovní cesty islámu*.² Pouze u názvů, jež mají českou variantu, od přepisu upustím.

---

² KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1993., str. 275. ISBN 8070211253.

2 HISTORICKÝ KONTEXT

2.1 Vznik nezávislého státu Izrael a arabsko-izraelská válka roku 1948

Vznik problému palestinských uprchlíků můžeme datovat do období vzniku nezávislého státu Izrael roku 1948. Tato událost byla jednak vyvrcholením dlouhodobých sporů o území Palestiny a zároveň také iniciační událostí změn v životech prakticky všech Palestinců z této oblasti.³ Ve stínu dalších politických událostí pak byly osudy Palestinců, a zejména těch, kteří uprchli, často opomíjeny.

Řešením židovsko-arabských sporů v Palestině, jež začaly gradovat po první světové válce, se měl roku 1947 stát Plán OSN na rozdělení tohoto území. Navrhované uspořádání budoucího arabského a židovského státu bylo obsahem Rezoluce 181(II), která byla přijata v listopadu roku 1947,⁴ nicméně ze strany arabských států byla považována za neplatnou a realizování jejího obsahu považovali arabští představitelé za důvod k vyhlášení války.⁵ K vyhlášení války nakonec skutečně došlo, a to po deklaraci nezávislosti státu Izrael dne 14. května 1948. Hned následujícího dne proběhla invaze prvních armádních jednotek z Egypta, Sýrie, Iráku, Libanonu a Jordánska.⁶

Zejména z důvodů nekoordinovanosti a nezkušenosti arabských armád připadlo konečné vítězství Izraeli, přičemž mírové dohody byly ujednány v první polovině roku 1949.⁷

Počet Palestinců, kteří byli donuceni opustit území nově vzniklého židovského státu, je odhadován na zhruba 726 000 osob.⁸ Tito lidé našli v převážné většině

³ EL-RIFAI, Roula a Brynen REX. *Palestinian Refugees Challenges of Repatriation and Development*. London: I.B. Tauris, 2007, str. 1. ISBN 9780857715517.

⁴ Resolution 181(II): Future government of Palestine. In: *United Nations Research Guides: Resolutions* [online]. 29 Nov. 1947 [cit. 2014-04-20].

Dostupné z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/181\(II\)&Lang=E&Area=RESOLUTION](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/181(II)&Lang=E&Area=RESOLUTION)

⁵ MORRIS, Benny. *1948 a history of the first Arab-Israeli war*. New Haven [Conn.]: Yale University Press, 2008, str. 63-65. ISBN 9780300145243.

⁶ Tamtéž, str. 205.

⁷ ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. 1. vyd. Brno: Centrum strategických studií, 2005, 79-82 ISBN 8090333397.

⁸ Izraelská strana odhadovala, že z jejího území uprchlo zhruba 520 000 osob, zatímco arabské odhady hovoří až o počtu 900 000 uprchlíků. Číslo 726 000 palestinských uprchlíků pak vychází z údajů organizace UNRWA. (MORRIS, Benny. *The birth of the Palestinian refugee problem revisited*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2004, str. 602. ISBN 9780511164255)

útočiště v okolních státech, kterými byly Jordánsko, Sýrie, Libanon, a na území Pásmu Gazy a Západního břehu Jordánu.⁹

2.2 Palestiniští uprchlíci a jejich usídlení v Sýrii

S rokem 1948 na území Sýrie přišlo zhruba 90 000 palestinských uprchlíků, nejčastěji z oblasti severní Palestiny.¹⁰ Další významný příliv Palestinců nastal po válce roku 1967 z území Golanských výšin, které Izrael nově začal okupovat.¹¹

Celých 67% PU se po příchodu roku 1948 usídlilo v oblasti Damašku. Jak pro tyto uprchlíky, tak pro ostatní, kteří se vydali do jiných syrských měst, byly zřízeny uprchlické tábory. Demografické rozložení v táborech často vycházelo z původního komunitního uspořádání v palestinské domovině.¹²

Do dnešní doby bylo založeno celkem 12 uprchlických táborů, z toho ale tři jsou, z ustanovení organizace UNRWA, považovány za neoficiální.¹³ Zakládání táborů probíhalo ihned od roku 1948, kdy byly založeny tábory v Džaramána, Najrab, Qabr Essit a Sbjajna, roku 1949 pak tábory v Homsu a Chán aš-Šajch. V průběhu dalších let vznikly tábory v Hamá, Chán Dunún, Dar^cá, Latákii, Jarmúku a posledním založeným byl v roce 1962 tábor ^cAjn at-Tal. Největším, ač neoficiálním, je tábor Jarmúk, ve kterém žije přes 140 000 PU, a který dnes prakticky tvoří jednu z damašských čtvrtí.¹⁴ V průběhu desetiletí se PU postupně přesouvali z oblastí táborů i do syrských čtvrtí a měst, přičemž v současné době jich v táborech žije zhruba 30%.¹⁵ I přesto, že většina

⁹ MORRIS, Benny. *The birth of the Palestinian refugee problem revisited*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2004, str. 602. ISBN 9780511164255.

¹⁰ TALHAMI, Ghada Hashem. *Palestinian refugees: pawns to political actors*. New York: Nova Science Publishers, Inc., c2003, str. 107. ISBN 1590336496.

¹¹ MCDOWALL, David. *Palestine and Israel: the uprising and beyond*. Reprinted with postscript. London: I.B. Tauris, 1990, str. 84. ISBN 1850432899.

¹² TALHAMI, Ghada Hashem. *Palestinian refugees: pawns to political actors*. New York: Nova Science Publishers, Inc., c2003, str. 107. ISBN 1590336496.

¹³ Tyto tábory byly zřízeny syrskou vládou za účelem poskytnutí ubytovacích možností dalším palestinským uprchlíkům. Ačkoliv ohledně neoficiálních táborů neexistuje mezi organizací UNRWA a vládou dohoda o poskytování služeb, UNRWA v neoficiálních táborech provozuje svá zařízení a služby sice v menším rozsahu, ale jinak zcela standardně. (Where We Work: Camp Profiles. UNRWA [online]. UNRWA [cit. 2014-03-16].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/where-we-work/syria/camp-profiles?field=16>)

¹⁴ Where We Work: Camp Profiles. UNRWA [online]. UNRWA [cit. 2014-03-16].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/where-we-work/syria/camp-profiles?field=16>

¹⁵ Toto procento zahrnuje pouze palestinské uprchlíky z oficiálních táborů. (*The Annual Report of the Department of Health 2012* [online]. UNRWA, 2013, str. 57. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013052094159.pdf>)

PU již nežije v jim určených táborech, často se v syrských městech sdružují do palestinských komunit.

Část PU se také za dobu pobytu v Sýrii dokázala plně etablovat do majoritní společnosti. Přesné údaje o míře využívání služeb UNRWA těmito lidmi nejsou dostupné, lze se ale domnívat, že tato skupina bude mimo většinu aktivit organizace.

Správní otázka PU v Sýrii byla podřízena Úřadu pro palestinské arabské uprchlíky (GAPAR), který spadá pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. GAPAR zejména zajišťuje chod táborů a dohlíží na služby organizace UNRWA.¹⁶

2.2.1 Právní status Palestinců v Sýrii

Už od vzniku otázky palestinských uprchlíků Sýrie vždy zastávala postoj uznávající a podporující právo návratu Palestinců do jejich vlasti. Zároveň ale dokázala těmto lidem zabezpečit přijatelné podmínky k životu a především jim nabízela téměř neomezené možnosti k zajištění si lepší životní úrovně.¹⁷

Právní postavení PU v Sýrii sice není na úrovni občanství, jejich status jim však zaručuje podobná práva. Neplatí pro ně žádná omezení v oblasti zaměstnání a podnikání a, s výjimkou držení zemědělské půdy, mohou vlastnit majetek. Mají plný přístup k veřejným službám a je jim také umožněno vlastnění cestovních dokladů. Odepřena jsou jim pouze některá politická práva. V rámci občanských povinností také musejí vykonávat povinnou vojenskou službu v jednotkách Palestinské osvobozené armády,¹⁸ spadající pod Syrskou armádu.¹⁹ Důležitým faktem je, že tato ustanovení se týkají pouze PU z roku 1948. Pro Palestince, kteří přišli až v dalších imigračních vlnách, platí v občanských právech i povinnostech určité výjimky.²⁰

¹⁶ Ke správě táborů GAPAR zaměstnává převážně palestinské uprchlíky, pouze bezpečnost táborů zajišťuje syrské Ministerstvo vnitra. (VIORST, Milton. *Reaching for the olive branch: UNRWA and peace in the Middle East*. Rev. ed. Washington, D.C: Middle East Inst. [u.a.], 1989, str. 99. ISBN 0253362563)

¹⁷ TALHAMI, Ghada Hashem. *Palestinian refugees: pawns to political actors*. New York: Nova Science Publishers, Inc., c2003, str. 105. ISBN 1590336496.

¹⁸ *Migration Profile: Syria* [online]. The Migration Policy Centre, June 2013, str. 17. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: http://www.migrationpolicycentre.eu/docs/migration_profiles/Syria.pdf

¹⁹ Jednotky Palestinské osvobozené armády, jež jsou vojenským křídlem Organizace pro osvobození Palestiny, spadají již od svého vzniku roku 1964 do sféry vlivu Syrské armády. (PIPES, Daniel. *Greater Syria the History of an Ambition*. New York: Oxford University Press, 1992, str. 133. ISBN 9780198022633)

²⁰ Více o těchto omezeních: *Migration Profile: Syria* [online]. The Migration Policy Centre, June 2013, str. 17. [cit. 2014-04-21].

2.3 Arabské jaro v Sýrii 2011

Pojem arabské jaro je souhrnným názvem pro sérii protestních hnutí na Blízkém východě majících svůj počátek na přelomu roku 2010/2011. Tyto protesty můžeme označit jako lidová hnutí, která začala formulovat a prosazovat své požadavky vůči autoritativním vládám jednotlivých zemí a celkově nepříznivým ekonomickým a sociálním podmínkám.²¹

V Sýrii byly požadavky protestního hnutí zaměřeny především na uvolnění režimu syrské vlády a na omezení moci strany Baas.²²

Za oficiální propuknutí protestů je považováno datum 15. března, kdy se v Damašku konala první demonstrace, a následně začaly opoziční aktivity ve městě Dar'á, jež se později rozšířily do dalších syrských měst.²³

2.3.1 Situace palestinských uprchlíků v rámci syrské krize

Palestinské komunitě se v Sýrii po roce 1948 dostalo, oproti uprchlickým komunitám v jiných státech, velmi pozitivního přijetí.²⁴ Vstřícný přístup syrské vládnoucí garnitury k PU, zejména k zajišťování jejich životní úrovně, se až do roku 2011 takřka nezměnil a palestinská komunita tak právem mohla vůči syrskému státu, v tomto ohledu, získat důvěru a oporu. Zároveň se ale PU stále více začleňovali a ztotožňovali i s majoritní syrskou společností a mohli proto vnímat i rodící se protivládní nálady. V okamžiku vypuknutí prvních protestů na jaře 2011 tedy museli PU řešit závažnou otázku jejich postoje vůči jednotlivým stranám propukajícího konfliktu. Tato otázka se stávala tím palčivější, čím se zvyšovala intenzita a rozsah nepokojů, a PU si začali uvědomovat zranitelnost svého postavení.²⁵

Dostupné z: http://www.migrationpolicycentre.eu/docs/migration_profiles/Syria.pdf

²¹ BSHEER, Rosie, Bassam HADDAD, Ziad ABU-RISH a Roger OWEN. *The dawn of the Arab uprisings: end of an old order?*. London: Pluto Press, 2012, str. 1-2. ISBN 9781849647977.

²² Strana Baas byla v Sýrii u moci od roku 1963. (ZIADEH, Radwan. *Power and policy in Syria intelligence services, foreign relations and democracy in the modern Middle East*. London: I.B. Tauris, 2011, str. 6. ISBN 9780857719157)

²³ AJAMI, Fouad. *The Syrian rebellion*. Stanford, California: Hoover Institution Press, Stanford University, 2012, str. 73-75. ISBN 9780817915063.

²⁴ QANDIL, Magda. The Syrian Revolution and the Palestinian Refugees in Syria: Realities and risks. In: *Al Jazeera Centre for Studies* [online]. 2 May 2012 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://studies.aljazeera.net/ResourceGallery/media/Documents/2012/5/2/201252132022536734The%20Syrian%20Revolution%20and%20Palestinian%20Refugees%20in%20Syria.pdf>

²⁵ HASSAN, Salah. Palestinians in Syria and the Syrian Uprising. *The Arab Center for Research and Policy Studies* [online]. 11

Většina Palestinců se od začátku přikláníla k udržování neutrálního postoje. Jejich názor na konflikt, a zejména na legitimitu režimu, se ale s propukajícími boji a násilnostmi začal pomalu měnit. Především mladí PU, nejprve pouze formou poskytování pomoci a úkrytu, podporovali jednotlivé povstalecké skupiny již od začátku.²⁶

Oficiální palestinské organizace se ke konfliktu stavěly odlišně. Organizace pro osvobození Palestiny se neustále dovolávala neutrálního postavení PU a otevřeně nevystoupila proti žádné straně. Naopak organizace Hamas v lednu 2012 zrušila své spojenectví se syrskou vládou a její představitelé Sýrii opustili.²⁷

Další průběh zhoršujících se bojů pak stavěl, a nadále staví, PU do velmi nejisté situace, kdy jsou oběťmi útoků vedených z obou válčících stran, a zároveň je na ně z těchto pozic vyvíjen nátlak na přiklonění se k definitivnímu stanovisku.²⁸

2.3.2 Stručný vývoj do roku 2013

V této kapitole se pokusím shrnout nejdůležitější momenty stupňujících se nepokojů mezi syrskou vládou a opozičními skupinami, přičemž se zaměřím na situace, které se bezprostředně dotýkaly života PU a měly vliv na formování palestinského postoje vůči této krizi.

2.3.2.1 Březen – červenec 2011

Oficiální datace prvních významnějších protestů proti syrskému režimu spadá zhruba do poloviny měsíce března. Konkrétně 15. března se v Damašku konala demonstrace na propuštění politických vězňů,²⁹ o den později se podobně zaměřený

October 2012, str. 6-7. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://english.dohainstitute.org/release/93dfa718-db63-4941-a70b-4180ff8da46b>

²⁶ QANDIL, Magda. The Syrian Revolution and the Palestinian Refugees in Syria: Realities and risks. In: *Al Jazeera Centre for Studies* [online]. 2 May 2012 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://studies.aljazeera.net/ResourceGallery/media/Documents/2012/5/2/201252132022536734The%20Syrian%20Revolution%20and%20Palestinian%20Refugees%20in%20Syria.pdf>

²⁷ SYRIA: Palestinians being drawn into the fight. *IRIN* [online]. 14 August 2012 [cit. 2014-04-03].

Dostupné z: <http://www.irinnews.org/report/96103/syria-palestinians-being-drawn-into-the-fight>

²⁸ Tamtéž.

²⁹ Protesters stage rare demo in Syria. *Al Jazeera* [online]. 15. 3. 2011 [cit. 2014-03-30].

Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2011/03/20113151834383782.html>

protest, během kterého již ovšem došlo i k poničení několika vládních budov ze strany demonstrujících, odehrál ve městě Dar'á. V posledně jmenovaném následně došlo k prvním vážnějším střetům mezi demonstrujícími lidmi a vládními jednotkami.³⁰ Zprávy o účasti PU na protivládních protestech se objevují právě již z těchto protestů ve městě Dar'á. Podle dostupných zdrojů se někteří obyvatelé tamního uprchlického tábora podíleli na poskytování zdravotnické pomoci a na dodávání základních potravin lidem, kteří byli při střetech s vládními silami zasaženi.³¹ Ačkoliv syřští palestínští představitelé během těchto počátečních nepokojů deklarovali neutralitu palestinských uprchlíků, byli PU v Sýrii na základě poskytování podpory lidem v Dar'á nařčeni z podněcování nepokojů.³²

Z rozpoutávání násilností byli v březnových dnech obviněni i PU z latákijského tábora.³³

V dubnu a květnu se pak nepokoje začaly šířit i do dalších syrských měst, nevyjímaje krvavé potlačení protestů ve městě Homs.³⁴

V červnu a červenci došlo k prvním vážným akcím vládních jednotek proti demonstrantům i ve městě Hamá, kdy po těchto střetech je známo minimálně 230 obětí na životech.³⁵

2.3.2.2 Srpen 2011

Z pohledu PU se další závažná událost odehrála ve městě Latákia, které leží na pobřeží Středozemního moře. Dne 13. srpna se ve městě odehrály mohutné protivládní protesty, na které syrský režim odpověděl zásahem o den později. Dalšího

³⁰ HOLLIDAY, Joseph. The Struggle for Syria in 2011. *The Institute for the Study of War* [online]. December 2011, str. 13. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Struggle_For_Syria.pdf

³¹ HASSAN, Salah. Palestinians in Syria and the Syrian Uprising. *The Arab Center for Research and Policy Studies* [online]. 11 October 2012, str. 16. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://english.dohainstitute.org/release/93dfa718-db63-4941-a70b-4180ff8da46b>

³² *Palestinians from Syria: Syria Needs Analysis Project – March 2014* [online]. ACAPS, 2014 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: http://www.acaps.org/reports/downloader/palestinians_from_syria_march_2014/77/1398704736

³³ HOLLIDAY, Joseph. The Struggle for Syria in 2011. *The Institute for the Study of War* [online]. December 2011, str. 19. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Struggle_For_Syria.pdf

³⁴ Tamtéž, str. 15.

³⁵ Tamtéž.

dne, tedy 15. srpna, začalo ostřelování tohoto přístavního města vládními jednotkami.³⁶ Tento zásah přímo ohrozil i palestinský uprchlický tábor ar-Raml, který tvoří jednu z městských čtvrtí. Ze zhruba deseti tisíc obyvatel tábora jich, podle dostupných zdrojů, minimálně 5 000 uprchlo.³⁷ V následujícím týdnu organizace UNRWA poskytla pomoc asi dvěma tisícům osob, zůstala však bez informací o ostatních, kteří uprchli, i o lidech, jenž v táboře zůstali. Většina uprchlých osob našla útočiště v okolí města Latákia, popřípadě v okolních sídlech, a po týdnu se navrátila zpět do tábora.³⁸

2.3.2.3 Listopad – prosinec 2011

Zvýšená aktivita se v těchto měsících začala odehrávat v okolí Damašku i v městě samotném. Do podzimu 2011 se větší protesty, potažmo násilné střety, městu víceméně vyhýbaly,³⁹ ale od listopadu jsou známy přibývající útoky ze strany Syrské svobodné armády (FSA) na vládní zařízení.⁴⁰

Jak již bylo řečeno výše, hned od vypuknutí nepokojů řešila palestinská komunita otázku, zda zachovat neutralitu, popřípadě podporovat některou ze stran. Zejména mladí PU ale již od začátku projevovali svou podporu povstalcům.

Je možné, že vládní informační složky měly povědomí o této názorové enklávě a v prvních měsících nepokojů se pak snažily její aktivitu obrátit proti celé komunitě Palestinců, respektive obviňovaly PU z rozněcování těchto nepokojů. Bezprostřední blízkost palestinských uprchlických táborů a palestinských komunit se syrskými městy k těmto obviněním jistě přispívala, nicméně s postupným šířením jednotlivých protestů po celé Sýrii ztrácela svou relevantnost.

³⁶ SYRIA: Palestinian refugees flee port city camp. *IRIN* [online]. 17.8. 2011 [cit. 2014-03-30].

Dostupné z: <http://www.irinnews.org/report/93517/syria-palestinian-refugees-flee-port-city-camp>

³⁷ Tamtéž.

³⁸ Syria: Escalating repression displaces civilians including Palestinian refugees. In: *Refworld* [online]. Norwegian Refugee Council/Internal Displacement Monitoring Centre (NRC/IDMC), 26 August 2011 [cit. 2014-03-30].

Dostupné z: <http://www.refworld.org/docid/4e5790762.html>

³⁹ Důvodem byla zvýšená bezpečnostní opatření vlády, a zároveň i velký počet obyvatel podporujících vládní režim. (HOLLIDAY, Joseph. The Struggle for Syria in 2011. *The Institute for the Study of War* [online]. December 2011, str. 17-18. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Struggle_For_Syria.pdf

⁴⁰ BAKRI, Nada. New Phase for Syria in Attacks on Capital. *The New York Times* [online]. November 20, 2011 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2011/11/21/world/middleeast/insurgents-attack-baath-party-offices-in-damascus.html?_r=0

Celkový počet palestinských obětí, jejichž smrt souvisela s nepokoji roku 2011, není ověřen, ale různé zdroje hovoří až o 260 obětech.⁴¹

2.3.2.4 Leden – květen 2012

Počátkem února roku 2012 pokračovaly ozbrojené nepokoje ve městě Homs, které vypukly již koncem roku 2011,⁴² avšak s novým rokem nabraly na intenzitě, přičemž převažujícím bojovým způsobem se stalo ostřelování z nepřátelených oblastí dělostřeleckou municí.⁴³

Dne 25. května se odehrála jedna z nejodsuzovanějších akcí tohoto roku, během které byly zavražděny desítky civilistů v oblasti Húla v okolí stejnojmenného města. Stejně jako u mnoha dalších útoků, i zde se o útočící straně pouze spekulovalo,⁴⁴ později nicméně vyšetřovací komise OSN, na základě svých šetření, přiřkla převážnou část podílu na vině za tento útok vládním jednotkám.⁴⁵

Vzhledem k eskalujícím událostem, kdy už vládní jednotky musely zpět dobývat rozsáhlé sídelní oblasti z rukou opozičních sil, začal od června Úřad Spojených národů pro udržení míru (DPKO) situaci v Sýrii posuzovat jako občanskou válku.⁴⁶

Během této doby byli Palestinci z uprchlických táborů nacházejících se v oblastech střetů zapojeni hlavně v poskytování pomoci lidem zasažených konfliktem.

⁴¹ *Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2011* [online]. UNRWA, 2012, str. 3. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/201306244017.pdf>

⁴² HOLLIDAY, Joseph. The Struggle for Syria in 2011. *The Institute for the Study of War* [online]. December 2011, str. 17. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Struggle_For_Syria.pdf

⁴³ Syria Assad: Army massacres 'scores' in city of Homs. *BBC News* [online]. 4 February 2012 [cit. 2014-04-02].

Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-16883911>

⁴⁴ Houla: How a massacre unfolded. *BBC News* [online]. 8 June 2012 [cit. 2014-04-02].

Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-18233934>

⁴⁵ *Report of the independent international commission of inquiry on the Syrian Arab Republic* [online]. United Nations Human Rights, 16 August 2012 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session21/A-HRC-21-50_en.pdf

⁴⁶ CHARBONNEAU, Louis. Syria conflict now a civil war, U.N. peacekeeping chief says. *Reuters* [online]. June 12, 2012 [cit. 2014-04-03].

Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2012/06/12/us-syria-crisis-un-idUSBRE85B11V20120612>

2.3.2.5 Červen – červenec 2012

Situace se výrazně změnila od června 2012. Boje probíhaly napříč celou zemí, v souvislosti s masakrem v Húla se ale rozšířily i protesty dosud neaktivních obyvatel v Aleppu a zejména v Damašku.⁴⁷ S přelomem června a července vypukly boje za „osvobození“ Damašku,⁴⁸ iniciované vládní opozicí, přičemž vypuknutí těchto střetů znamenalo i zde množství rodin, které kvůli bezpečnostním rizikům musely opustit své domovy a hledat bezpečí jinde. Dočasné přístřeší jim bylo poskytnuto i v uprchlických táborech Jarmúk a Chán aš-Šajch.⁴⁹ Pro samotné PU se situace začala dramatizovat v první polovině července, kdy vládní jednotky zabily v uprchlickém táboře Jarmúk 10 demonstrantů a zhruba ve stejné době bylo v okolí Aleppa uneseno a následně zabito i 16 vojenských odvedenců Palestinské osvobozené armády. O aktérech tohoto zločinu se ale opět jen spekuluje. Tyto události a zvyšující se napětí v Jarmúku, i vlivem přílivu vnitřně vysídlených osob⁵⁰ z okolních oblastí, pak vedly mnoho mladých PU k připojení se k FSA a tím více i k rozporům mezi Palestinci samotnými. Militarizací v táborech docházelo ke stupňujícím se nepokojům mezi FSA a vládními jednotkami, přičemž můžeme říci, že obě strany si nárokovaly jednotlivá území způsoby sobě vlastními, zejména soustavným ostřelováním a útočnými přepadnutími, kdy se nebraly ohledy na civilní budovy ani domy obyvatel.⁵¹

Tvrdé boje se vrátily i do města Dar'á. V tamním palestinském uprchlickém táboře dobrovolníci neustávali v poskytování zdravotnické i materiální pomoci, zároveň se ale i tam vytvářely militarizované skupiny, jejichž aktivita nakonec vedla k rozsáhlému bombardování tábora a okolí. V červenci 2012 byl tábor téměř zničen

⁴⁷ WATSON, Ivan, Omar AL MUQDAD a Shiyar SAYED MOHAMED. Syria: Battle for the cities. *CNN* [online]. June 12, 2012 [cit. 2014-04-03].

Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2012/06/11/world/meast/syria-battle-for-cities/index.html>

⁴⁸ BLOMFIELD, Adrian a Ruth SHERLOCK. Syrian rebels launch campaign to 'liberate' Damascus. *The Telegraph* [online]. 17 July 2012 [cit. 2014-04-03].

Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/9407153/Syrian-rebels-launch-campaign-to-liberate-Damascus.html>

⁴⁹ HASSAN, Salah. Palestinians in Syria and the Syrian Uprising. *The Arab Center for Research and Policy Studies* [online]. 11 October 2012, str. 20. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://english.dohainstitute.org/release/93dfa718-db63-4941-a70b-4180ff8da46b>

⁵⁰ Vnitřně vysídlené osoby jsou zpravidla osoby nacházející se v zemi původu jako uprchlíci z důvodu nepříznivého postavení. (Terminologický slovník: Vnitřně vysídlená osoba. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

⁵¹ SYRIA: Palestinians being drawn into the fight. *IRIN* [online]. 14 August 2012 [cit. 2014-04-03].

Dostupné z: <http://www.irinnews.org/report/96103/syria-palestinians-being-drawn-into-the-fight>

konečným útokem vládních jednotek.⁵² Důsledkem bylo mnoho obětí na životech a zároveň i hromadný útěk jak syrských obyvatel,⁵³ tak většiny palestinských obyvatel uprchlického tábora.

2.3.2.6 Srpen – prosinec 2012

V tomto období probíhaly v Jarmúku a okolních čtvrtích neustálé boje mezi FSA a vládními jednotkami. Přímo do života palestinského uprchlického tábora Jarmúk byl konflikt přenesen rivalitou ozbrojených skupin zejména mladých lidí, které podporovaly povstalce, a pro-vládních uskupení, především Generálním velením Lidové fronty pro osvobození Palestiny (PFLP-GC).⁵⁴ Rozbroje těchto skupin a následné zásahy jednotek vládních i povstaleckých téměř znemožňovaly normální běh života tábora a mnoho lidí proto zvolilo odchod do jiných oblastí.⁵⁵

Na začátku srpna doplatil uprchlický tábor Jarmúk na ozbrojené boje na předměstích Damašku, kdy Jarmúk zasáhlo několik střel z leteckých náletů, v důsledku čehož v táboře zahynulo 21 lidí.⁵⁶

Zásadní průlom v Jarmúku však nastal v prosinci. Konkrétně 16. prosince se odehrál, údajně mylně navedený, nálet vládních letounů, při kterém zahynuly desítky lidí. Další den povstalecké jednotky s pomocí spřízněných palestinských skupin získaly kontrolu nad táborem, následkem čehož se tábor stal pro bombardovací nálety vládních jednotek jasným cílem.⁵⁷ Po těchto událostech z tábora uprchly zhruba 2/3 obyvatel. Pro ostatní se život v táboře stal ještě nesnesitelnějším, vzhledem k šikaně

⁵² HOMOUD, Tarek. Palestinian Refugees of Syria in Light of the Syrian Revolution. *Palestinian Return Centre* [online]. 2012, str. 14. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: http://www.prc.org.uk/portal/images/stories/pdfs/Syria_Study_on_palestinian_refugees.pdf

⁵³ UN Says Daraa Violence Triggers New Refugee Exodus Into Jordan. *Radio Free Europe/Radio Liberty* [online]. July 03, 2012 [cit. 2014-04-03].

Dostupné z: <http://www.rferl.org/content/un-says-daraa-violence-triggers-new-refugee-exodus-into-jordan/24634242.html>

⁵⁴ PFLP-GC je palestinská sekulární nacionalistická organizace, která, pod vedením Ahmada Džibríla, vznikla v roce 1968 odtržením od Lidové fronty pro osvobození Palestiny. (HUDSON, Rex A. *Sociology and psychology of terrorism*. New York: Nova Science Publishers, c2010, str. 84-87. Focus on terrorism series. ISBN 9781617285264)

⁵⁵ ZARZAR, Anas. Yarmouk Refugee Camp Divided Over Syrian Crisis. *Al-Akhbar* [online]. November 9, 2012 [cit. 2014-04-03].

Dostupné z: <http://english.al-akhbar.com/content/yarmouk-refugee-camp-divided-over-syrian-crisis>

⁵⁶ Syria refugee camp pounded by mortars in Damascus. *CBC News* [online]. August 03, 2012 [cit. 2014-04-03].

Dostupné z: <http://www.cbc.ca/news/world/syria-refugee-camp-pounded-by-mortars-in-damascus-1.1158313>

⁵⁷ Syria rebels make further gains. *BBC News* [online]. 18 December 2012 [cit. 2014-04-03].

Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-20766628>

ze strany FSA zneužívající svého postavení, i v souvislosti s checkpointy ustavenými na severních přístupových cestách jednotkami Ahmada Džibríla,⁵⁸ jejichž kontroly znemožňovaly mezinárodním organizacím dodávání potravinové a materiální pomoci.⁵⁹

2.3.2.7 Leden - březen 2013

V prvním čtvrtletí roku 2013, tedy do měsíce března, se neudály žádné zásadní změny v rozložení sil bojujících stran. Četné útoky pokračovaly z obou stran, přičemž nejzávažnější akce zažil opět Damašek. Minimálně pět desítek lidí zde zemřelo při únorových explozích,⁶⁰ v březnu bylo město centrem intenzivního ostřelování povstaleckými jednotkami a následnými odvetnými útoky vládních sil.⁶¹

---

⁵⁸ Více o Ahmadu Džibrílovi: HUDSON, Rex A. *Sociology and psychology of terrorism*. New York: Nova Science Publishers, c2010, str. 86-87. Focus on terrorism series. ISBN 9781617285264.

⁵⁹ BITARI, Nidal. Yarmouk Refugee Camp and the Syrian Uprising. *Journal of Palestine Studies* [online]. 2013, č. 169 [cit. 2014-04-23].

Dostupné z: <http://www.palestine-studies.org/files/Yarmouk%20Refugee%20Camp/BitariFinal.pdf>

⁶⁰ Syria conflict: Many dead in huge Damascus bombing. *BBC News* [online]. 21 February 2013 [cit. 2014-04-04].

Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-21529634>

⁶¹ HOLMES, Oliver. Syrian rebels bombard central Damascus, army artillery hits back. *Reuters* [online]. March 25, 2013 [cit. 2014-04-04].

Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2013/03/25/us-syria-crisis-damascus-idUSBRE92007320130325>

3 ZÁKLADNÍ INFORMACE O UNRWA A CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH PROGRAMŮ UNRWA

3.1 Základní informace o organizaci UNRWA

Organizace UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East) byla založena 8. prosince 1949 Valným shromážděním OSN na základě Rezoluce č. 302.⁶² Základními původními cíli organizace byla přímá podpora a vytvoření pracovních programů pro palestinské uprchlíky ve spolupráci s místními vládami a také tvorba plánů na období, kdy mezinárodní pomoc již nebude možná, popřípadě už jí nebude třeba.⁶³ UNRWA tak převzala a rozšířila roli dříve vzniklé organizace UNRPR (United Nations Relief for Palestine Refugees), která byla založena roku 1948,⁶⁴ a spolu s různými nevládními organizacemi zajišťovala právě od roku 1948 pomoc v oblasti. Samotné operace UNRWA začaly 1. května 1950.⁶⁵

Vzhledem ke skutečnosti dosavadní neexistence řešení problému PU byl mandát organizace UNRWA Valným shromážděním OSN již několikrát obnovován, přičemž nyní je prodloužen do 30. června 2014.⁶⁶ Současný mandát UNRWA je především zaměřen na poskytování podpory, možností lidského rozvoje a ochrany PU, a to ve všech operačních oblastech – v Jordánsku, Libanonu, Sýrii, Gaze a na Západním břehu Jordánu.⁶⁷

Nejpočetnější skupinou, jež je oprávněna využívat služeb organizace UNRWA, jsou registrovaní PU, jejichž právo na registraci je ustanoveno provozní definicí, kdy o registraci mohou požádat „*osoby, jejichž místo trvalého pobytu byla Palestina v období od 1. června 1946 do 15. května 1948, a které ztratily svůj domov i prostředky k obživě*

⁶² Who We Are. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/who-we-are>

⁶³ Frequently asked questions: History and establishment of UNRWA. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/who-we-are/frequently-asked-questions#history>

⁶⁴ Who We Are: Resolution 302. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/content/resolution-302>

⁶⁵ Who We Are. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/who-we-are>

⁶⁶ Tamtéž.

⁶⁷ Frequently asked questions: History and establishment of UNRWA. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/who-we-are/frequently-asked-questions#history>

v důsledku konfliktu roku 1948“.⁶⁸ Toto kritérium oprávněnosti splňují i potomci těchto osob.⁶⁹ Na služby organizace UNRWA mají ale nárok nejen tito registrovaní uprchlíci, nýbrž i lidé, kteří splňují podmínky pro zařazení do několika dalších skupin. Patří mezi ně například Palestinci, kteří byli nuceni opustit své domovy v důsledky arabsko-izraelského konfliktu v roce 1967.⁷⁰

Financování UNRWA je z valné většiny závislé na dobrovolných přispěvcích, převážně od sponzorských států.⁷¹

Zároveň také UNRWA spolupracuje s dalšími organizacemi OSN, jako například UNESCO, UNICEF nebo WHO.⁷²

Mezi základní pilíře poskytování služeb UNRWA patří program zdravotnictví, vzdělávání, mikrofinancí, podpory a sociálních služeb a rozvoje a zlepšování infrastruktury uprchlických táborů. Působnost organizace je v rámci uprchlických táborů i mimo ně.

V uprchlických táborech ovšem UNRWA zajišťuje pouze fungování těchto programů. Veškerá administrativa a řízení provozu táborů je pod správou úřadů hostitelských zemí.⁷³

3.2 Program zdravotnictví

V rámci Programu zdravotnictví poskytuje organizace UNRWA palestinským uprchlíkům všeobecnou primární péči a zároveň jim také pomáhá v přístupu ke službám péče sekundární a terciární.⁷⁴⁷⁵

⁶⁸ *Consolidated Eligibility and Registration Instructions* [online]. UNRWA, 2009, str. 3 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2010011995652.pdf>

⁶⁹ Tamtéž.

⁷⁰ Tamtéž, str. 4-8.

⁷¹ Frequently asked questions: UNRWA funding. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/who-we-are/frequently-asked-questions#funding>

⁷² Frequently asked questions: Cooperation with other UN agencies and international organisations. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/who-we-are/frequently-asked-questions#cooperation>

⁷³ Frequently asked questions: Refugee camps. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/who-we-are/frequently-asked-questions#refugees>

⁷⁴ What We Do: Health. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/health>

⁷⁵ Primární zdravotnická péče umožňuje lidem první kontakt se zdravotnickým systémem, zároveň zahrnuje dlouhodobý kontinuální přístup k jednotlivci. Sekundární péče poskytuje specializované zdravotní služby zejména prostřednictvím

Program zdravotnictví zahrnuje širokou škálu služeb, které jsou rozčleněny do několika specializovaných skupin. Velká pozornost je zaměřena na program Plánování rodiny, na předporodní a poporodní péči a dále i na dohled nad zdravím dětí.⁷⁶

Základní ambulantní péči zajišťuje, podle posledních zveřejněných čísel, 139 zdravotnických center.⁷⁷ Poskytovány jsou i služby rehabilitační, fyzioterapeutické, služby dentální péče a dalších specialistů.⁷⁸ UNRWA provozuje i laboratorní a radiologická zařízení. Organizace také pomáhá zajišťovat lůžka ve zdravotnických zařízeních, která nespádají pod její správu, zejména v zařízeních nemocničních, jelikož nemocnici provozuje UNRWA pouze jednu.⁷⁹

Jedním z největších zatížení je v současné době nárůst civilizačních chorob, zejména cukrovky a vysokého krevního tlaku.⁸⁰

3.3 Program vzdělávání

Jedním z cílů organizace UNRWA je umožnění adekvátního lidského rozvoje v omezených životních podmínkách palestinských uprchlíků. Tento cíl se organizace snaží naplňovat i rozsáhlým systémem školství a umožněním přístupu ke kvalitnímu vzdělání všem dětem PU.⁸¹ Základní vzdělání v rámci UNRWA, které je poskytováno zdarma, je na 9 až 10 let.⁸² Pouze v Libanonu, kde mají PU stížený přístup k sekundárnímu vzdělávání, provozuje UNRWA i několik středních škol.⁸³ Po ukončení základní školní docházky mají mladí lidé v rámci služeb UNRWA možnost nastoupit do některého ze vzdělávacích programů zajištěného odbornými učiteli nebo mohou navštěvovat speciální tréninkové profesní kurzy.⁸⁴ Od roku 1955 také organizace

---

zdravotnických institucí. Terciární péče je vysoce specializovaná a komplexní zdravotní péče. (JAROŠOVÁ, Darja. *Úvod do komunitního ošetřovatelství*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007, str. 20-21. Sestra. ISBN 9788024721507)

⁷⁶ What We Do: Health. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/services?program=39>

⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁸ Tamtéž.

⁷⁹ Tamtéž.

⁸⁰ Tamtéž.

⁸¹ What We Do: Education. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-23].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/education>

⁸² What We Do: Education. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-23].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/knowledge-and-skills?program=33>

⁸³ Tamtéž.

⁸⁴ What We Do: Education. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-23].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/vocational-training?program=33>

UNRWA poskytuje univerzitní stipendia těm studentům, kteří dosahují výborných výsledků, ale jejich rodiny nemají na celkové finanční zajištění jejich případných studiích na univerzitách.⁸⁵

V současné době UNRWA provozuje 703 základních škol, 9 odborných učilišť, 2 pedagogické fakulty a 2 instituty učitelského vzdělávání, kdy zapsáno je téměř 500 000 studentů. UNRWA se ve svých vzdělávacích zařízeních řídí školními osnovami hostitelských zemí.⁸⁶

3.4 Program mikrofinancí⁸⁷

Služby v rámci Programu mikrofinancí a drobného podnikání jsou dostupné nejen pro palestinské uprchlíky, ale i pro ostatní osoby, které nejsou u organizace UNRWA registrovány, ale mají potřebu a zájem služby programu využít.

Hlavní činností je poskytování úvěru a dalších doplňkových peněžních služeb, a to zejména drobným podnikatelům, živnostníkům, i jednotlivým osobám a domácnostem. V současnosti je největší důraz kladen na poskytování půjček ženám a mladým lidem, nejčastěji na pomoc při financování nákladů jejich začínajícího podnikání.⁸⁸ Jednotlivé půjčky spadají pod širokou škálu finančních produktů pokrývajících nejrůznější potřeby klientů.

Program mikrofinancí spustila UNRWA v roce 1991 a do roku 2012 již bylo poskytnuto 298 455 půjček v celkové hodnotě cca 337 milionů USD. Zároveň se ale organizace zasazuje o co největší, nejlépe úplnou, finanční samostatnost programu. Finanční služby jsou poskytovány skrze pobočky v jednotlivých oblastech, kdy do roku 2013 bylo do provozu spuštěno 25 poboček. Program mikrofinancí funguje v Pásmu

⁸⁵ What We Do: Education. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-23].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/university-scholarships?program=33>

⁸⁶ What We Do: Education. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-23].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/education>

⁸⁷ Mikrofinance jsou specifickou finanční službou, jejíž účelem je poskytování dostupné a kvalitní finanční služby především domácnostem s nízkými příjmy. (Co jsou mikrofinance?. In: *Nadační fond Mikrofinance: Mikrofinance* [online]. 2012 [cit. 2014-03-07].
Dostupné z: <http://www.nfmf.cz/co-jsou-mikrofinance>)

⁸⁸ What We Do: Microfinance. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-23].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/microfinance>

Gazy, na Západním břehu Jordánu, v Jordánsku a v Sýrii.⁸⁹

3.5 Program podpory a sociálních služeb

Jedním ze tří hlavních úkolů Programu podpory a sociálních služeb je poskytování přímé i zprostředkované pomoci těm nejzranitelnějším a nejpotřebnějším palestinským uprchlíkům. Poskytování materiální pomoci, zejména potravinových balíčků, bylo od roku 1950, kdy UNRWA spustila své služby, vůbec nejdůležitější činností programu.⁹⁰ V 70. letech byl spuštěn Asistenční program v mimořádně složitých životních situacích (SHAP), který změnil způsob přímé pomoci a zkombinoval potravinové balíky s finanční pomocí.⁹¹ V nedávné době ale proběhla reforma SHAP a v současnosti v této oblasti funguje Program sociální záchrané sítě (SSNP), jehož největším přínosem je eliminace nejrůznějších kritérií, která stanovují oprávněnost k obdržení pomoci, a namísto toho se soustředí na individuální situaci jednotlivce v jeho socioekonomickém kontextu.⁹²

Dalším úkolem programu je shromažďování, aktualizování a uchovávání základních osobních dat o každém z PU, který je u organizace UNRWA registrován.⁹³

V neposlední řadě pracovníci programu spolupracují s komunitními organizacemi, které vznikají činností iniciativních PU. Tyto komunitní organizace působí jako nezávislé subjekty, jejichž cílem je realizace nejrůznějších sociálních služeb, dovednostních kurzů či rehabilitačních aktivit.⁹⁴

Nejrozšířenějšími komunitními organizacemi jsou ženská centra, která podporují a umožňují socializaci žen v jednotlivých společenstvích právě díky široké nabídce vzdělávacích, kulturních a rekreačních činností.⁹⁵

⁸⁹ What We Do: Microfinance. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-23].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/overview?program=41>

⁹⁰ What We Do: Relief & Social Services. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-24].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/social-safety-net-programme?program=40>

⁹¹ Tamtéž.

⁹² What We Do: Relief & Social Services. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-24].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/social-safety-net-programme?program=40>

⁹³ What We Do: Relief & Social Services. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-24].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/eligibility-registration?program=40>

⁹⁴ What We Do: Relief & Social Services. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-24].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/community-based-organizations?program=40>

⁹⁵ Tamtéž.

Pro PU s postižením fungují komunitní rehabilitační centra, která jednak nabízejí jednotlivé služby, ale také zastupují práva postižených.⁹⁶

V rámci tohoto programu je také poskytována přímá pomoc v krizových situacích, jako jsou živelné pohromy nebo politické nepokoje a konflikty.⁹⁷

3.6 Program infrastruktury a rozvoje v uprchlických táborech

V současnosti žije v padesáti osmi oficiálně uznaných uprchlických táborech zhruba 1/3 registrovaných palestinských uprchlíků.⁹⁸ Tyto uprchlické tábory se vyznačují vysokou hustotou zalidnění a v souvislosti s tím často i celkovými nevyhovujícími podmínkami k plnohodnotnému životu. Program infrastruktury a rozvoje v táborech se snaží o zlepšení životních standardů prostřednictvím stavebních rekonstrukcí veřejných budov i domů místních obyvatel a celkovým vylepšováním prostředí v táborech, kdy tyto změny jsou koordinovány s místními úřady.⁹⁹ Zároveň je také umožněna a podporována účast samotných obyvatel táborů na diskuzích o plánovaných změnách.¹⁰⁰

Důležitou součástí tohoto programu, opět ve spolupráci s úřady hostitelských států, je také zajišťování přístupů k pitné vodě a údržba kanalizačních a elektrických rozvodných sítí.¹⁰¹

⁹⁶ What We Do: Relief & Social Services. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-24].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/community-based-organizations?program=40>

⁹⁷ What We Do: Emergency Assistance. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-03-29].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/emergency-assistance?program=40>

⁹⁸ What We Do: Infrastructure & Camp Improvement. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-24].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/infrastructure-camp-improvement>

⁹⁹ What We Do: Infrastructure & Camp Improvement. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-24].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/improving-conditions?program=42>

¹⁰⁰ What We Do: Infrastructure & Camp Improvement. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-24].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/community-involvement?program=42>

¹⁰¹ What We Do: Infrastructure & Camp Improvement. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-02-24].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/improving-conditions?program=42>

4 PALESTINŠTÍ UPRCHLÍCI V SÝRII¹⁰² VE VYBRANÝCH OBDOBÍCH A ROLE ORGANIZACE UNRWA

Jednotlivé části této kapitoly se budou věnovat statistickým údajům z let 2010 až 2013,¹⁰³ kdy tato data budou sledovat šíři poskytovaných služeb organizace UNRWA v každém z jejích programů. Statistické údaje zde čerpám především z výročních zpráv, které jsou vydávány centrály jednotlivých programů UNRWA. Bohužel nebylo možno dohledat všechny potřebné výroční zprávy ze všech programů. Takto chybějící informace jsem proto získávala z ročních všeobecných statistik, taktéž vydávaných organizací UNRWA (UNRWA in Figures, UNRWA Statistics), popřípadě z dalších přehledů a průzkumů, které se jednotlivými programy zabývají (např. Badil resource center a jeho průzkumy).

Specifickou je podkapitola věnující se roku 2012, a to s ohledem na již vážný průběh konfliktu, který v nemalé míře ovlivnil právě i poskytování služeb organizace UNRWA.

Každá podkapitola je také doplněna o základní demografické údaje o palestinských uprchlících v Sýrii a o administrativní údaje organizace.

4.1 Rok 2010

4.1.1 Základní demografické údaje 2010

Dle statistických údajů z roku 2010 bylo v tomto roce na území Sýrie registrováno 495 970 palestinských uprchlíků, což bylo 10% ze všech registrovaných PU¹⁰⁴ a zároveň se jednalo o 2,2% všech obyvatel Sýrie.¹⁰⁵ V rámci věkového rozložení se jednalo o 31,3% dětí a mládeže pod 18 let a o 32% lidí nad 40 let věku. Ženy v

¹⁰² V následujících kapitolách budu pracovat s daty organizace UNRWA, přičemž tato data jsou vztahována pouze k registrovaným palestinským uprchlíkům (míněno registrovaných u UNRWA) a registrovaným osobám, které nejsou uprchlíky. Tato data tedy nezahrnují informace o dalších Palestincích v Sýrii, kteří u UNRWA registrováni nebyli.

¹⁰³ Jak již bylo zmíněno výše, z roku 2013 se budu věnovat období od ledna do března.

¹⁰⁴ *UNRWA STATISTICS - 2010* [online]. Programme Coordination and Support Unit, November 2011, str. 5 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011120434013.pdf>

¹⁰⁵ *The Annual Report of the Department of Health 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 109 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

reproduktivním věku¹⁰⁶ tvořily 26,3%. Míra úhrnné plodnosti¹⁰⁷ je uváděna na 2,5 potomků na jednu ženu a index stáří¹⁰⁸ na 46,8.¹⁰⁹ Průměrná velikost jedné rodiny byla 4,1 členů. V oficiálních uprchlických táborech žilo z celkového počtu uprchlíků 30%, tedy 149 822 lidí. Celkem to bylo 35 016 rodin.¹¹⁰

Ačkoliv míra úhrnné plodnosti není nijak vysoká, na základě hodnoty indexu stáří můžeme komunitu PU v Sýrii charakterizovat jako poměrně mladou.

4.1.2 Program zdravotnictví 2010

Vzhledem ke skutečnosti, že služby Programu zdravotnictví pokrývají potřeby všech generací a skupin palestinských uprchlíků, a změny v úrovni a rozsahu těchto služeb jsou tedy jedny z nejvýznamnějších, rozhodla jsem se zaměřit na data z Programu zdravotnictví ve větší míře. Je to zároveň i důsledek toho, že z tohoto programu jako z jediného jsem dohledala všechny potřebné výroční zprávy, což lépe posloužilo k porovnávání jednotlivých dat.

Organizace UNRWA v Sýrii provozuje celkem 23 středisek základní zdravotní péče, z toho 10 středisek funguje v oficiálních uprchlických táborech a 13 středisek se nachází mimo tyto tábory. Na 100 000 PU připadá 4,6 středisek základní zdravotní péče. Služby v rámci těchto zdravotnických zařízení zahrnují také 21 laboratoří, 19 zubních klinik, 23 center pro plánování rodiny a stejný počet center specializujících se na nepřenositelné choroby (zejména diabetes nebo hypertenze). Podstatným faktem je, že v Sýrii se nenachází ani jedno nemocniční zařízení, které by UNRWA provozovala.¹¹¹

¹⁰⁶ Reproductivní věk ženy je stanoven hranicemi 15 – 49 let věku. (*The Annual Report of the Department of Health 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 109 [cit. 2014-02-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

¹⁰⁷ Úhrnná plodnost představuje počet dětí, které by se živě narodily ženě v jejím reprodukčním období (15-49 let), za podmínek nulové úmrtnosti žen v tomto období a za neměnnosti míry plodnosti žen podle věku a zachování míry plodnosti na úrovni roku, za který je úhrnná plodnost vypočítána. (Narození: Úhrnná plodnost. In: *Český statistický úřad* [online]. 2001 [cit. 2014-02-28].

Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/cisla/0/02/020100/narozeni.htm>

¹⁰⁸ Index stáří vyjadřuje počet osob starších 65 let na 100 dětí do 15 let věku. (Index stáří. In: *Český statistický úřad* [online]. 2001 [cit. 2014-02-28].

Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/cisla/0/02/020100/obyvatel.htm>

¹⁰⁹ *The Annual Report of the Department of Health 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 109 [cit. 2014-02-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

¹¹⁰ *UNRWA STATISTICS - 2010* [online]. Programme Coordination and Support Unit, November 2011, str. 5 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011120434013.pdf>

¹¹¹ *The Annual Report of the Department of Health 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 109-110 [cit. 2014-02-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

V rámci pokrytí služeb za rok 2010 bylo evidováno 83,5% PU (celkem 414 291 osob), kteří využili zdravotnických služeb UNRWA.¹¹²

Celkový počet lékařských konzultací za rok 2010 činil 1 021 341 konzultací, kdy průměrný počet konzultací na lékaře na den byl 97.¹¹³ Co se zubařské péče týče, zaznamenáno bylo dohromady celkem 118 073 zubních prohlídek a ošetření¹¹⁴ a průměrných 29,7 konzultací na jednoho zubaře denně.¹¹⁵

Organizace UNRWA také za účelem zpřístupnění nezbytné nemocniční péče přispívá na nemocniční náklady PU, popřípadě smluvně zajišťuje určitý počet lůžek v jednotlivých nemocničních zařízeních. I díky tomuto přístupu mohlo být v roce 2010 hospitalizováno 8 543 PU.¹¹⁶

Veškeré zdravotnické služby, spadající pod organizaci UNRWA, v roce 2010 zajišťovalo 394 zaměstnanců. Na 100 000 PU, kteří využili služeb tohoto programu, připadalo 14,4 doktorů a 32,6 zdravotních sester.¹¹⁷

Z těchto dat můžeme vyvodit enormní zátěž zdravotnického systému UNRWA a jeho zaměstnanců.¹¹⁸ Ačkoliv zdravotnických služeb využilo cca 80% uprchlíků, limity zdravotnických zařízení byly i tak jistě několikanásobně překročeny. Lze se domnívat, že v případě takto pokračující situace by přibývalo i osob využívajících syrského zdravotnického systému, v rámci něhož je primární péče také zdarma.¹¹⁹ Nicméně právě velká vytíženost zdravotnických zařízení UNRWA může dokládat jejich důležitost a význam v životech PU. Pro přiblížení důležité role zdravotnických středisek UNRWA poslouží informace z následujících odstavců.

¹¹² *The Annual Report of the Department of Health 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 23 [cit. 2014-02-28].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

¹¹³ Tamtéž, str. 54-55.

¹¹⁴ Tamtéž, str. 59.

¹¹⁵ Tamtéž, str. 112.

¹¹⁶ Tamtéž, str. 73-74.

¹¹⁷ Tamtéž, str. 99-100.

¹¹⁸ Pro lepší představu můžeme porovnat počty lékařů na 100 000 obyvatel se statistickými údaji z českého prostředí. Ačkoliv celkové počty lékařů v ČR zahrnují i lékaře v nemocnicích (příčemž počty lékařů UNRWA v Sýrii zahrnují pouze lékaře primární péče), i tak je nepoměrně markantní, kdy na 100 000 obyvatel v ČR připadá celkem 367 lékařů. (OPOČENSKÝ, Martin. Struktura sítě zdravotnických zařízení a jejich pracovníků v ČR v r.2010. In: *Medop* [online]. 11. Leden 2012 [cit. 2014-04-24].
Dostupné z: <http://www.medop.cz/medop/zdravotni-politika/struktura-site-zdravotnickych-zarizeni-jejich-pracovniku-v-cr-v-r2010>)

¹¹⁹ (ED), Age A. Tiltneš. *Palestinian refugees in Syria human capital, economic resources and living conditions* [online]. Oslo: Fafo, Institute for Applied Social Science, 2006, str. 92 [cit. 2014-04-28]. ISBN 82-7422-522-8.
Dostupné z: <http://www.fafo.no/pub/rapp/514/514.pdf>

V roce 2010 se plnohodnotnou součástí služeb UNRWA stalo poradenství v rámci programu Plánování rodiny, které zájemcům poskytuje informace ohledně plánovaného těhotenství a těhotenství samotného. V programu Plánování rodiny bylo v roce 2010 v Sýrii evidováno 18 778 uživatelů.¹²⁰

Registrováno bylo 8 968 nových těhotenství.¹²¹ V rámci prenatální péče podstoupilo 79,5% žen alespoň 4 předporodní prohlídky. Ze všech evidovaných porodů bylo 96,5% zajištěno ve zdravotnických zařízeních, z převážné části v nemocnicích, které UNRWA nespravuje. Na vysoce rizikové porody v těchto zařízeních ale organizace palestinským ženám přispívá.¹²² Poporodní péči organizace UNRWA využilo 95,6% žen.¹²³

Očkování u dětí do 1 roku věku bylo provedeno u 99,4% dětí.¹²⁴ Přeočkování, a nová vakcinace proti příušnicím a zarděnkám, u dětí do osmnácti měsíců pak proběhlo ve stejné míře.¹²⁵

Jak již bylo zmíněno v kapitole 3.2, organizace UNRWA v současnosti eviduje vzrůstající počet pacientů s diagnostikovaným diabetem či hypertenzí. V roce 2010 jich bylo v Sýrii registrováno celkem 24 883.¹²⁶ Pouhá 2% pacientů s diagnózou vysokého tlaku nebyla léčena farmaceutickými prostředky, nýbrž se snažila o změnu životního stylu.¹²⁷

Zajišťování služeb v rámci podprogramu zdravého životního prostředí, kdy tyto služby zahrnují zejména kvalitu a přístup k pitné vodě a údržbu kanalizačních zařízení,¹²⁸ bylo z převážné většiny převedeno pod Program infrastruktury a rozvoje

¹²⁰ *The Annual Report of the Department of Health 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 25-26 [cit. 2014-02-28].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

¹²¹ Tamtéž, str. 33.

¹²² *The Annual Report of the Department of Health 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 34-35 [cit. 2014-02-28].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

¹²³ Tamtéž, str. 38.

¹²⁴ Toto očkování zahrnuje vakcíny proti tuberkulóze, dětské obrně, záškrtu, černému kašli a tetanu, žloutence typu B, bakterii *Haemophilus influenzae* typu b a spalničkám. (*The Annual Report of the Department of Health 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 46 [cit. 2014-02-28].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>)

¹²⁵ *The Annual Report of the Department of Health 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 46 [cit. 2014-02-28].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

¹²⁶ *The Annual Report of the Department of Health 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 77 [cit. 2014-02-28].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

¹²⁷ Tamtéž, str. 79.

¹²⁸ Tamtéž, str. 85.

v uprchlických táborech.¹²⁹

Z rozsahu služeb je patrné, že organizace se snaží o zpřístupnění základních zdravotnických úkonů všem skupinám PU, přičemž důraz klade zejména na předporodní a poporodní péči.

Pomineme-li pak nedostatečné kapacity systému zdravotnictví a chybějící nemocniční zařízení, jako významný nedostatek můžeme brát i neexistující péči o duševní zdraví ve zdravotnických zařízeních UNRWA.¹³⁰

4.1.3 Program vzdělávání 2010/2011

S ohledem na charakter Programu vzdělávání, kdy jsou data z tohoto programu vztahována nikoliv ke kalendářním rokům, ale k rokům školním, budu se tímto členěním řídit i zde. Tato kapitola se tedy bude zaměřovat na informace evidované pro školní rok 2010/2011.

Základní školní docházku v zařízeních UNRWA v Sýrii mohou začít ty děti palestinských uprchlíků, které dosáhnou věku 5 let a 7 měsíců. Tato základní školní docházka sestává z šesti let 1. stupně, přičemž k dovršení základního školního cyklu mohou děti absolvovat ještě navíc 3 roky 2. stupně vzdělávání.¹³¹ Ve školním roce 2010/2011 bylo v rámci 1. stupně vzdělávání zapsáno 46 114 žáků a ve 2. stupni pak 20 286 žáků, celkem tedy 66 400 žáků.¹³² Celkový počet dětí způsobilých k vykonávání školní docházky byl 91 922.¹³³ Organizace tedy zprostředkovávala základní vzdělání pro více než 70% palestinských dětí.¹³⁴ Celkem v Sýrii v tomto školním roce fungovalo

¹²⁹ What We Do: Health. UNRWA [online]. [cit. 2014-03-03].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/services?program=39>

¹³⁰ (ED), Age A. Tiltnes). *Palestinian refugees in Syria human capital, economic resources and living conditions* [online]. Oslo: Fafo, Institute for Applied Social Science, 2006, str. 92 [cit. 2014-04-28]. ISBN 82-7422-522-8.

Dostupné z: <http://www.fafo.no/pub/rapp/514/514.pdf>

¹³¹ *UNRWA Education Reform Strategy 2011-2015* [online]. UNRWA, 2011, str. 17 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012042913344.pdf>

¹³² Počty zapsaných chlapců a dívek jsou téměř shodné. (*UNRWA STATISTICS – 2010*. UNRWA [online]. 2011, str. 9 [cit. 2014-03-03].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011120434013.pdf>

¹³³ Toto číslo je převzaté z výroční zprávy za školní rok 2009/2010, ale vzhledem k časové blízkosti nepředpokládám velké číselné rozdíly. Pro srovnání, ve školním roce 2009/2010 bylo do základního vzdělávacího cyklu UNRWA zapsáno 66 014 dětí. 2010 (Chapter 2: Schooling for all. In: *2010 Annual Report of Education Department* [online]. UNRWA, 2012 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/sites/default/files/20121016105811.pdf>

¹³⁴ Je pravděpodobné, že většina ze zbylých třiceti procent dětí využívala možnosti státních nebo soukromých základních škol.

118 základních a přípravných škol UNRWA, z nichž 96,6% jich fungovalo na dvousměnný provoz.¹³⁵¹³⁶

V Sýrii organizace UNRWA neposkytuje možnost středního školního vzdělávání, mladým PU je ale umožněno absolvování některého z poloprofesionálních oborů či kurzů zajištěných odbornými učilišti UNRWA.¹³⁷ Po ukončení základního devítiletého vzdělávacího cyklu je možno docházet na některý z učňovských kurzů, po splnění dvanáctiletého vzdělávání (zahrnující i středoškolské vzdělání), mohou mladí PU absolvovat poloprofesionální kurzy.¹³⁸ Ve školním roce 2010/2011 v Sýrii fungovalo pouze jedno odborné učiliště, které se nacházelo v Damašku. Absolvování kurzů bylo ale možné ve více než tisíci vzdělávacích centrech.¹³⁹ Zapsáno bylo celkem 1 181 učňů.¹⁴⁰

Mezi významné ukazatele přínosnosti těchto kurzů patří i poměrně vysoká zaměstnanost jejich absolventů (až 80% zaměstnaných)¹⁴¹ v momentě, kdy souhrnná nezaměstnanost mladých PU tvořila zhruba 56%.¹⁴²

Pedagogických zaměstnanců bylo ve školním roce 2010/2011 celkem 2 706. Zároveň také mělo 95 osob¹⁴³ z řad učitelů možnost zvýšit si svou profesní kvalifikaci v rámci tréninkových programů, které jsou organizovány Institutem vzdělávání UNRWA.¹⁴⁴

(ED), Age A. Tiltnes). *Palestinian refugees in Syria human capital, economic resources and living conditions* [online]. Oslo: Fafo, Institute for Applied Social Science, 2006, str. 54 [cit. 2014-04-28]. ISBN 82-7422-522-8.

Dostupné z: <http://www.fafo.no/pub/rapp/514/514.pdf>

¹³⁵ *UNRWA STATISTICS – 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 9 [cit. 2014-03-03].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011120434013.pdf>

¹³⁶ V rámci dvousměnného provozu se většinou v jedné školní budově administrativně nachází dvě „školy“, kdy v jedné se vyučuje v ranní a ve druhé v odpolední směně. (*UNRWA Education Reform Strategy 2011-2015* [online]. UNRWA, 2011, str. 19 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012042913344.pdf>

¹³⁷ *UNRWA Education Reform Strategy 2011-2015* [online]. UNRWA, 2011, str. 17 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012042913344.pdf>

¹³⁸ Tamtéž, str. 21.

¹³⁹ *UNRWA in Figures as of 1 January 2011* [online]. UNRWA, 2011 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011092751539.pdf>

¹⁴⁰ *UNRWA STATISTICS – 2010* [online]. UNRWA, 2011, str. 11 [cit. 2014-03-03].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011120434013.pdf>

¹⁴¹ *Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2010*. UNRWA [online]. 2011, str. 13 [cit. 2014-03-29].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/sites/default/files/2013062451538.pdf>

¹⁴² Tamtéž, str. 20.

¹⁴³ *UNRWA in Figures as of 1 January 2011*. UNRWA [online]. 2011 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011092751539.pdf>

¹⁴⁴ *UNRWA Education Reform Strategy 2011-2015*. UNRWA [online]. 2011, str. 20 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012042913344.pdf>

I s ohledem na mnohdy ztížené podmínky v samotném procesu vzdělávání (přeplněnost tříd, podstav učitelů, nedostatečná infrastruktura)¹⁴⁵ v rámci základního vzdělávání nedokončilo docházku pouhých 0,53% žáků, v přípravném vzdělávání 4,5% žáků.¹⁴⁶ Zároveň také výsledky žáků UNRWA v národních srovnávacích testech významně převyšovaly výsledky žáků státních škol.¹⁴⁷

Vzdělávací systém UNRWA hraje důležitou úlohu v poskytování přístupu k základnímu vzdělávání pro všechny vrstvy PU, pro dívky i chlapce. Do určité míry pozitivní může být i fakt, že většina palestinských dětí se do svých patnácti let vzdělává v prostředí palestinské komunity, což jistě kladně působí na pocit sounáležitosti k této komunitě a její historii. Zároveň ale s volným přístupem ke střednímu státnímu vzdělávání zde existuje prostor pro přirozené začleňování do majoritní společnosti. Spolu s rozsáhlými možnostmi učebních oborů a profesních kurzů to tímto zvyšuje konkurenceschopnost PU na syrském trhu.

4.1.4 Program mikrofinancí 2010

Jak již bylo uvedeno v kapitole 3.4, Program mikrofinancí a drobného podnikání soustředí své produkty na drobné živnostníky, začínající podnikání mladých lidí a žen, i na jednotlivé domácnosti z řad všech obyvatel. Dostupná data se převážně týkají informací o souhrnném množství půjček v dané oblasti, kdy podíl půjček pro PU tvoří pouze část z celkového množství. Zaměření této práce je na služby organizace UNRWA pro PU, nicméně informací z Programu mikrofinancí, které by se výlučně týkaly PU, je minimum. Služby tohoto programu jsou také vzájemně provázány a konečná čísla v sobě proto zahrnují údaje o dosahu služeb pro všechny klienty, tedy i pro PU, a tato čísla jsou tedy v rámci všech služeb UNRWA pro PU stejně významná.

Program mikrofinancí byl v Sýrii spuštěn v roce 2003¹⁴⁸ a od té doby zaznamenal velký nárůst v rozsahu a pokrytí služeb, kdy v roce 2010 už počet

¹⁴⁵ *UNRWA Education Reform Strategy 2011-2015*. UNRWA [online]. 2011, str. 18 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012042913344.pdf>

¹⁴⁶ *Harmonised UNRWA-Donor Report 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 6 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012042915258.pdf>

¹⁴⁷ Tamtéž, str. 9.

¹⁴⁸ *Microfinance Department Annual Report 2010*. UNRWA [online]. 2011, str. 6 [cit. 2014-03-05].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011092685323.pdf>

poskytnutých půjček v Sýrii představoval 43% z celkového objemu půjček ve všech oblastech fungování tohoto programu.¹⁴⁹ Podíl na tom mělo i otevření dvou nových poboček, ve městech Aleppo a Du'ma. Celkem bylo v roce 2010 poskytnuto 14 336 půjček v celkové hodnotě cca 10,37 milionů USD.¹⁵⁰ Průměrná hodnota jedné půjčky činila 723 USD.¹⁵¹ Palestinským uprchlíkům v Sýrii směřovalo 17% půjček.¹⁵²

Ukazatelem, který hodnotí rizikovitost poskytovaných služeb, je tzv. portfolio at risk,¹⁵³ které se v roce 2010 drželo na 2%¹⁵⁴ a pro budoucí fungování programu mělo tedy pozitivní charakter. Ekonomická soběstačnost programu, stanovená v procentech, byla 117%.¹⁵⁵ Tyto výsledky tak programu v Sýrii předpovídaly bezproblémové fungování v dalších letech, přičemž z budoucího rozšiřování mohli těžit i palestinští uprchlíci.

4.1.5 Program podpory a sociálních služeb 2010

V této kapitole se budu zabývat informacemi, které se týkají především dvou hlavních zaměření Programu podpory a sociálních služeb, a to poskytování sociální pomoci nejpotřebnějším skupinám a spolupráce s komunitními organizacemi palestinských uprchlíků.

V roce 2009 proběhla reforma poskytování sociálních služeb, kdy byl Asistenční program v mimořádně složitých životních situacích (SHAP) transformován na Program sociální záchranné sítě (SSNP).¹⁵⁶ Hlavním rozdílem mezi těmito dvěma programy je to, že SSNP se tolik neorientuje na jednotlivá kategorická kritéria, která

¹⁴⁹ *Microfinance Department Annual Report 2010*. UNRWA [online]. 2011, str. 9 [cit. 2014-03-05].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011092685323.pdf>

¹⁵⁰ Tamtéž, str. 38-39.

¹⁵¹ Tamtéž, str. 14.

¹⁵² Tamtéž, str. 40.

¹⁵³ Portfolio at risk vyjadřuje procento dosud nesplacených půjček, u kterých hrozí nesplnění splátek. Výpočtově je to pak podíl součtu hodnot včas nesplacených splátek a celkové hodnoty všech dosud nesplacených pohledávek. (*Sa-Dhan Microfinance Manager Series: Technical Note # 1: What is Portfolio at Risk? How to use it in Microfinance?*. Sa-Dhan [online]. 2006 [cit. 2014-03-05].

Dostupné z: http://www.sa-dhan.net/Adls/TechnicalNotes/TechnicalNote_01.pdf

¹⁵⁴ *Microfinance Department Annual Report 2010*. UNRWA [online]. 2011, str. 14 [cit. 2014-03-05].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011092685323.pdf>

¹⁵⁵ Procento udávající, zda celkový výnos pokryl celkové náklady instituce. (*Sa-Dhan Microfinance Manager Series: Technical Note # 13: What is Operating Self-Sufficiency? How to use it in Microfinance?*. Sa-Dhan [online]. 2006 [cit. 2014-03-05].

Dostupné z: http://www.sa-dhan.net/Adls/TechnicalNotes/Technical_Notes_13.pdf

¹⁵⁶ *Sustaining Change*. Relief and Social Services Department [online]. 2011, str. 10 [cit. 2014-03-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/201201154647.pdf>

podmiňují příjem podpory, ale snaží se rozšířit svůj dosah obecně na osoby pod hranicí absolutní chudoby¹⁵⁷, kdy tato hranice je odvislá i od lokálních socioekonomických podmínek.¹⁵⁸ Ve statistikách jsou ale převážně k dispozici stále jen údaje v rámci SHAP.

Za rok 2010 je v Sýrii v programu SHAP evidováno 37 224 osob, tedy zhruba 7,5% z v Sýrii registrovaných PU. Celkem to bylo 11 468 rodin.¹⁵⁹

V rámci organizace UNRWA jsou nejdéle fungujícími komunitními organizacemi ženská centra. V roce 2010 jejich služeb v Sýrii využilo celkem 9 484 žen.¹⁶⁰ Mezi další komunitní organizace patří rehabilitační a rozvojová centra. Celkem 21 těchto center bylo finančně podporováno organizací UNRWA.¹⁶¹

Organizace se prostřednictvím sociální podpory snažila o podporu těch nejohroženějších palestinských domácností, nicméně z důvodu podfinancovanosti nebylo možné zajistit všechny rodiny spadající do SHAP.¹⁶²

4.1.6 Program infrastruktury a rozvoje v uprchlických táborech 2010

Jediná dohledaná čísla, která reflektují služby tohoto programu, se týkají rekonstrukcí zvláště neuspokojivých obydlí palestinských uprchlíků, kdy tyto rekonstrukce jsou po všechna tři sledovaná období součástí projektu Modernizace tábora Najrab.¹⁶³ V roce 2010 bylo v rámci tohoto projektu zrekonstruováno 58

¹⁵⁷ Absolutní chudoba je stavem, kdy si jedinec nemůže dovolit ani nezákladnější potřeby, jako je jídlo, ošacení a přístřeší. (Social and Human Sciences: Poverty. UNESCO [online]. [cit. 2014-03-06].

Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/international-migration/glossary/poverty/>

¹⁵⁸ What We Do: Relief & Social Services. UNRWA [online]. [cit. 2014-02-24].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/what-we-do/social-safety-net-programme?program=40>

¹⁵⁹ UNRWA STATISTICS - 2010. UNRWA [online]. 2011, str. 13 [cit. 2014-03-03].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011120434013.pdf>

¹⁶⁰ Některá ženská centra například provozují i mateřské školky. (ED), Age A. Tiltnes). *Palestinian refugees in Syria human capital, economic resources and living conditions* [online]. Oslo: Fafo, Institute for Applied Social Science, 2006, str. 68 [cit. 2014-04-28]. ISBN 82-7422-522-8.

Dostupné z: <http://www.fafo.no/pub/rapp/514/514.pdf>

¹⁶¹ UNRWA Statistics 2011. Committee for Employment of Palestinian Refugees in Lebanon [online]. 2012, str. 28 [cit. 2014-03-12].

Dostupné z: http://www.cep-lb.org/pdf/unrwa_statistics_2011.pdf

¹⁶² *Harmonised UNRWA-Donor Report 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 13 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012042915258.pdf>

¹⁶³ UNRWA Lays the Foundations for a New Neirab. UNRWA [online]. 2010 [cit. 2014-03-29].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/unrwa-lays-foundations-new-neirab>

rodinných domů, z čehož osm domů patřilo rodinám spadajících do Programu sociální záchranné sítě (SSNP).¹⁶⁴

Jako součást Programu infrastruktury a rozvoje v uprchlických táborech funguje v Sýrii i podprogram zdravého životního prostředí.¹⁶⁵

Je udáváno, že 100% všech obydlí má přístup k nezávadné vodě a 96,1% obydlí je připojeno ke kanalizační síti.¹⁶⁶ Organizace likvidace tuhého odpadu je v případě oficiálních táborů zajišťována UNRWA, v neoficiálních táborech lokálními úřady.¹⁶⁷

V rámci podprogramu zdravého životního prostředí jsou v palestinských táborech garantovány alespoň minimální hygienické standardy. Naopak financování projektů rekonstrukcí jednotlivých obydlí je závislé na sponzorech a je tedy nárazové.¹⁶⁸

4.1.7 Administrativní údaje organizace 2010

V roce 2010 organizace UNRWA v Sýrii zaměstnávala 3 535 osob, přičemž více než 2/3 zaměstnanců tvořili palestinští uprchlíci.¹⁶⁹

Souhrnné výdaje organizace za rok 2010 činily 45 035 000 USD, přičemž největší objem peněz byl vydáván na oblast vzdělávání.¹⁷⁰

¹⁶⁴ *Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2010.* UNRWA [online]. 2011 [cit. 2014-03-29].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/sites/default/files/2013062451538.pdf>

¹⁶⁵ Výsledky tohoto podprogramu jsou publikovány ve výročních zprávách Programu zdravotnictví.

¹⁶⁶ *The Annual Report of the Department of Health 2010.* UNRWA [online]. 2011, str. 8 [cit. 2014-03-07].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

¹⁶⁷ *Where We Work: Camp Profiles.* UNRWA [online]. [cit. 2014-03-16].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/where-we-work/syria/camp-profiles?field=16>

¹⁶⁸ *Harmonised UNRWA-Donor Report 2011.* UNRWA [online]. 2012, str. 17 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012042915258.pdf>

¹⁶⁹ *UNRWA STATISTICS - 2010.* UNRWA [online]. 2011, str. 15 [cit. 2014-03-03].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011120434013.pdf>

¹⁷⁰ *Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2010.* UNRWA [online]. 2011, str. 11 [cit. 2014-03-29].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/sites/default/files/2013062451538.pdf>

4.2 Rok 2011

S výjimkou uprchlických táborů v Dar'á a Latákii nebyly v roce 2011 syrské palestinské tábory narůstajícími nepokoji přímo zasaženy. Z důvodu bezprostřední blízkosti některých táborů k ohniskům nepokojů musela nicméně organizace UNRWA dočasně přerušit nebo omezit provoz svých zařízení v uprchlických táborech v Hamá, Homsu, Chán Dunún, ve čtvrti Dúma a právě v táboře v Dar'á.¹⁷¹ V latákijském táboře ar-Raml musela UNRWA zavřít svá zařízení od 14. do 21. srpna.

Konkrétně zasáhla zhruba 27 000 palestinských uprchlíků v Dar'á a okolí, 22 000 v Homsu¹⁷² a asi 10 000 uprchlíků z tábora ar-Raml.

Novým problémem, který se tohoto roku také objevil, byla i přibývající odmítnutí udělení či prodloužení víz pro zahraniční zaměstnance organizace,¹⁷³ kdy počet těchto případů zatím nebyl významně vysoký, nicméně v dále se zhoršujících podmínkách to působilo organizaci další potíže.

4.2.1 Demografické údaje 2011

V roce 2011 bylo v Sýrii registrováno celkem 510 444 palestinských uprchlíků. Procentuálně tvořili stejnou část, tedy 2,2% ze všech obyvatel Sýrie, jako v roce 2010. V uprchlických táborech žilo 30,2% osob. Mezi palestinskými uprchlíky bylo 32,7% dětí pod 18 let, 31,2% lidí nad 40 let věku a ženy v reprodukčním věku tvořily 28%. Úhrnná plodnost zůstala ve stejné míře a to 2,5 potomků na jednu ženu. Index stáří pak klesl na 31,9%. Průměrná velikost jedné rodiny byla 4,5 členů.¹⁷⁴ Z těchto čísel tedy můžeme vysledovat přirozený nárůst populace PU v Sýrii.

¹⁷¹ *Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 3 [cit. 2014-03-26].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/201306244017.pdf>

¹⁷² HAMILTON, Douglas. UN says aid to thousands cut off by Syria unrest. *UNRWA* [online]. 11 May 2011 [cit. 2013-11-03].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/features/un-says-aid-thousands-cut-syria-unrest>

¹⁷³ *Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 9 [cit. 2014-03-26].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/201306244017.pdf>

¹⁷⁴ *The Annual Report of the Department of Health 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 65 [cit. 2014-03-07].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/file/publications/HealthReport2012.pdf>

4.2.2 Program zdravotnictví 2011

Rozsah zdravotnických služeb za rok 2011 zaznamenal, navzdory postupující bezpečnostní nestabilitě, jen nepatrný pokles. Čísla dokládající využívanost služeb zůstala převážně stejná, případně o něco poklesla, přičemž se zvýšením počtu PU, jakožto příjemců služeb UNRWA, právě toto dokládá částečné omezení služeb.

Problémy, v souvislosti s prvními vážnějšími zásahy do fungování palestinských uprchlických táborů a s celkovou bezpečnostní situací, nastaly při transportu inzulinu do oblastí na jihu Sýrie, kdy nebylo možno doručit toto léčivo všem potřebným pacientům.¹⁷⁵ Tento první logistický výpadek předznamenával pozdější mnohem rozsáhlejší a vážnější problémy, které měly nastat.

Zdravotnická infrastruktura organizace UNRWA v Sýrii nezaznamenala v roce 2011 žádné větší změny. Počet středisek základní zdravotní péče zůstal na čísle 23. Změnil se jen poměr mezi středisky v táborech (z deseti na dvanáct) a mimo tábory (z třinácti na jedenáct). Stejný zůstal i počet laboratoří, zubních klinik, center pro plánování rodiny a pro léčbu nepřenositelných chorob.¹⁷⁶ Vzhledem k nepatrnému zvýšení počtu registrovaných uprchlíků klesl poměr počtu středisek základní zdravotní péče na 100 000 PU, a to na 4,5.¹⁷⁷

Za rok 2011 pak využilo zdravotnických služeb UNRWA 404 637 uprchlíků – tedy 79,3%.¹⁷⁸

Celkem lékaři zaznamenali 1 003 779¹⁷⁹ lékařských konzultací, s průměrným počtem 94,9 návštěv na lékaře denně, tedy mírný pokles. Dentisté provedli 114 817 preventivních prohlídek a ošetření. V nemocnicích bylo hospitalizováno 6 926 pacientů.¹⁸⁰

¹⁷⁵ HAMILTON, Douglas. UN says aid to thousands cut off by Syria unrest. *UNRWA* [online]. 11 May 2011 [cit. 2013-11-03]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/features/un-says-aid-thousands-cut-syria-unrest>

¹⁷⁶ *UNRWA in Figures as of 1 January 2012*. UNRWA [online]. 2012 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/20120317152850.pdf>

¹⁷⁷ *The Annual Report of the Department of Health 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 65 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

¹⁷⁸ Tamtéž.

¹⁷⁹ *The Annual Report of the Department of Health 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 66 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

¹⁸⁰ Tamtéž, str. 61.

Celkový počet zaměstnanců byl 419 osob, kdy na 100 000 registrovaných uprchlíků připadalo 12 doktorů, 3,7 zubařů a 26,4 zdravotních sester.¹⁸¹

V programu Plánování rodiny bylo ke konci roku 2011 evidováno 19 313 uživatelů. Nově bylo registrováno 8 611 těhotenství. Čísla zůstávají téměř stejná i v rámci předporodní a poporodní péče. Alespoň 4 předporodní prohlídky absolvovalo 78,5% těhotných žen a 96% žen pak využilo poporodní péči. Ve zdravotnických zařízeních proběhlo 96,3% všech zaznamenaných porodů. Do jednoho roku věku bylo očkováno 99,8% dětí, v osmnácti měsících pak proběhlo přeočkování u 99,9% již očkovaných dětí.¹⁸²

V roce 2011 organizace registrovala celkem 26 113 pacientů s diabetem nebo hypertenzí. Z toho se pouze 1% pacientů s vysokým tlakem snažilo zlepšit svůj zdravotní stav pomocí zdravějšího životního stylu.¹⁸³ Ostatní pacienti tedy byli odkázáni na přímou asistenci lékařů

4.2.3 Program vzdělávání 2011/2012

Školní rok 2011/2012 už začínal při stále se zvyšujícím napětí a bezpečnostní nestabilitě v zemi. Přesto jsou z pohledu statistických údajů služby v rámci Programu vzdělávání zachovávány ve stejném rozsahu jako v předchozím školním roce.

Podstatným je nicméně fakt, že s postupujícími měsíci násilné střety eskalovaly a bezpečnostní otázka se tak čím dál více začala dotýkat jednotlivých rodin, které byly nuceny opustit své domovy a hledat dočasné přístřeší jinde, často právě ve školních budovách organizace UNRWA. Možnost školní výuky tak v těchto budovách byla víceméně přerušena.

Spolu s eskalujícím napětím také rostly obavy rodičů ohledně bezpečnosti dětí při cestách do školy i ve školách samotných.¹⁸⁴

¹⁸¹ *The Annual Report of the Department of Health 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 75 [cit. 2014-03-07].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

¹⁸² Tamtéž, str. 67-70.

¹⁸³ Tamtéž, str. 71.

¹⁸⁴ Tento strach vyplýval i z několika incidentů, kdy například při jednom vnikl neznámý ozbrojený muž do jedné ze školních budov UNRWA a několikrát vystřelil z pistole do vzduchu. (*Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2011*. UNRWA [online]. 2012, str.

Přínosnou aktivitou bylo však bylo např. provozování srpnových letních škol v provincii Dar'á, z nichž jedna byla organizována i ve škole UNRWA. Tato setkávání umožňovala dětem znovuosvojení si některých dovedností ze školy, podpořené atmosférou duševní pohody.¹⁸⁵

V této kapitole se budu věnovat převážně informacím, které se vztahují k začátku tohoto školního roku a nezobrazují tedy plné dopady konfliktu.

Ve školním roce 2011/2012 organizace UNRWA provozovala 118 škol prvního a druhého stupně, do kterých bylo celkem zapsáno 66 586 žáků. Zvýšil se počet škol fungujících na dvousměnný provoz, a to na 98,3% škol. Nepatrně se také navýšil počet učňů, na 1 452 osob,¹⁸⁶ nicméně odborné učiliště bylo v Damašku stále jediné, a vzdělávací centra také zůstala na počtu z roku 2010/2011.¹⁸⁷

Zaměstnanců působilo ve školním roce 2011/2012 celkem 2 336 a 127 učitelů se pedagogicky doškolovalo.¹⁸⁸

Z těchto čísel je vidět, že školní rok 2011/2012 začal zcela normálně a dopady nepokojů na provoz škol byly alespoň v prvních měsících roku zcela minimální. Detailnější informace o fungování škol ve druhé polovině roku bohužel nejsou známy, situace ale jistě nebyla tak příznivá, jako na začátku roku. Nestabilita situace mimo jiné dokazuje i absence údajů o procentech žáků, kteří nedokončili školní docházku.¹⁸⁹

4.2.4 Program mikrofinancí 2011

Již samotné počátky nepokojů v Sýrii měly negativní dopad na ekonomickou

---

11 [cit. 2014-03-26].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/201306244017.pdf>

¹⁸⁵ Tyto aktivity neprobíhaly pod záštitou UNRWA, nýbrž díky organizacím UNICEF, SARC (Syrian Arab Red Crescent) a ministerstvu vzdělání. (RASHIDI, Razan. At a glance: Syrian Arab Republic: School clubs provide normalcy for children affected by unrest in Syria. *UNICEF Newslines* [online]. 6 September 2011 [cit. 2014-04-05].

Dostupné z: http://www.unicef.org/infobycountry/syria_59708.html)

¹⁸⁶ *UNRWA Statistics 2011*. Committee for Employment of Palestinian Refugees in Lebanon [online]. 2012, str. 27 [cit. 2014-03-12].

Dostupné z: http://www.cep-lb.org/pdf/unrwa_statistics_2011.pdf

¹⁸⁷ *UNRWA in Figures as of 1 January 2012*. UNRWA [online]. 2012 [cit. 2014-03-12].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/20120317152850.pdf>

¹⁸⁸ Tamtéž.

¹⁸⁹ Tyto údaje jsou generovány až na konci školního roku, přičemž ve školním roce 2011/2012 už mohly jejich relevantnost ovlivnit důvody migrace obyvatelstva.

stabilitu země, kdy se zvyšovaly náklady na živobytí a příjmy domácností byly nižší, navíc i nejisté. Byla tím narušena schopnost splácení splátek pro již registrované příjemce půjček a ekonomická nejistota zároveň snížila možnosti a ochotu půjčovat si i u potenciálních zájemců. Postupující ozbrojené boje navíc ohrožily i konkrétní klienty programu a provozuschopnost poboček zajišťujících finanční služby.

Přesto ale operace Programu mikrofinancí, jejichž centra se nachází v Damašku a Aleppu, pocítily významnější dopady syrského konfliktu spíše až ve druhé polovině roku 2011.¹⁹⁰

Naopak v roce 2011 byl ještě zaznamenán v počtu půjček nárůst o 23%, na 17 717 půjček. Celková hodnota všech půjček vzrostla na 12,35 milionů USD, tedy o 19%.¹⁹¹ Stagnace je ale vidět při srovnání s meziročním nárůstem z let 2009/2010, kdy se počet půjček a jejich hodnota zvýšily o 39% a 43%.¹⁹² Když zahrneme fakt, že Sýrie byla před vypuknutím konfliktu považována za oblast s největším potenciálem v rámci Programu mikrofinancí, je propad o to významnější. Klesla také průměrná výše jedné půjčky, která v roce 2011 činila 671 USD.¹⁹³ K palestinským uprchlíkům se dostalo pouhých 1 652 půjček, tedy 9%.¹⁹⁴

Dalším významným ukazatelem, který dokládá rizikovost splácení půjček klienty v roce 2011, bylo i portfolio at risk, jež vzrostlo ze 2% na 13%. Devalvace syrské libry¹⁹⁵ pak vedla i ke zhoršení ekonomické soběstačnosti programu, jež spadla ze 117% na 86%.¹⁹⁶ Program mikrofinancí v Sýrii již tedy svými příjmy nedokázal plně pokrývat své výdaje.

¹⁹⁰ *Microfinance Department Annual Report 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 43 [cit. 2014-03-15].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/sites/default/files/2013021372329.pdf>

¹⁹¹ Tamtéž, str. 12.

¹⁹² *Microfinance Department Annual Report 2010*. UNRWA [online]. 2011, str. 12 [cit. 2014-03-15].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011092685323.pdf>

¹⁹³ *Microfinance Department Annual Report 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 14 [cit. 2014-03-15].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/sites/default/files/2013021372329.pdf>

¹⁹⁴ Tamtéž, str. 44.

¹⁹⁵ Historic Rates: SYP (Syrian Pound). *Treasury - UN Operational Rates of Exchange* [online]. United Nations, 1. dubna 2014 [cit. 2014-04-01].

Dostupné z: <http://treasury.un.org/operationalrates/Details.aspx?code=SYP&currency=Syrian+Pound&country=Syrian+Arab+Republic>

¹⁹⁶ *Microfinance Department Annual Report 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 14 [cit. 2014-03-15].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/sites/default/files/2013021372329.pdf>

4.2.5 Program podpory a sociálních služeb 2011

V první polovině roku 2011, kdy ještě nebyly dopady syrského konfliktu tak markantní, se ve složité životní situaci nenacházelo více než 10% PU v Sýrii. Konkrétně bylo v roce 2011 v programu SHAP registrováno 37 613 těchto případů, tedy zhruba o 400 osob více než v roce 2010.¹⁹⁷

S postupem roku však začalo přibývat jednotlivých lidí a celých rodin, které se dostávaly do stále komplikovanějších životních situací, bez ohledu na předchozí kritéria zařazení do SHAP. S ohledem na již tak nedostatečné kapacity služeb sociální podpory je zřejmé, že pomoc i těmto lidem byla velmi omezená.

I přes zhoršující se situaci se organizace UNRWA snažila i nadále podporovat komunitní aktivity a finančně stále zajišťovala 21 komunitních center.¹⁹⁸

4.2.6 Program infrastruktury a rozvoje v uprchlických táborech 2011

Počet domácností s přístupem k nezávadné vodě stejně jako s napojením na kanalizační síť se oproti roku 2010 nezměnil¹⁹⁹ a nejsou známy žádné případy rozsáhlejšího poškození této infrastruktury související se situací v Sýrii. Naopak organizace UNRWA udržovala i nadále spolupráci s organizací UNICEF a s institucí GAPAR ve věci rekonstrukce táborových obydlí.²⁰⁰

V rámci Modernizace tábora Neirab proběhlo celkem 34 rekonstrukcí, z těchto pak 12 domů patřilo rodinám v SSNP.²⁰¹

¹⁹⁷ UNRWA in *Figures as of 1 January 2012*. UNRWA [online]. 2012 [cit. 2014-03-15].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/20120317152850.pdf>

¹⁹⁸ UNRWA *Statistics 2011*. Committee for Employment of Palestinian Refugees in Lebanon [online]. 2012, str. 28 [cit. 2014-03-12].

Dostupné z: http://www.cep-lb.org/pdf/unrwa_statistics_2011.pdf

¹⁹⁹ UNRWA in *Figures as of 1 January 2012*. UNRWA [online]. 2012 [cit. 2014-03-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/20120317152850.pdf>

²⁰⁰ *Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 17 [cit. 2014-03-26].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/201306244017.pdf>

²⁰¹ Tamtéž, str. 28.

4.2.7 Administrativní údaje organizace 2011

V roce 2011 klesl počet zaměstnanců zhruba o 300, na 3 581 osob, přičemž většinu z nich stále tvořili místní zaměstnanci.²⁰² Tento pokles může být dán odchodem některých zaměstnanců ze země v prvních uprchlických vlnách, popřípadě částečným propouštěním z důvodu zvyšujících se provozních nákladů následkem zhoršující se ekonomické situace v zemi.

Za rok 2011 čítaly souhrnné výdaje organizace UNRWA 105 238 000 USD, tedy se oproti předchozímu roku zvedly o více než polovinu. Výdaje v ostatních státech, kde UNRWA působí, byly za oba roky na zhruba stejné úrovni.²⁰³ Důvodem pro výrazný nárůst výdajů v Sýrii tak pravděpodobně bude již zmíněná devalvace syrské měny a náhlé zdražení provozování služeb.

4.3 Rok 2012

Počínaje rokem 2012 se situace v Sýrii začala stávat kritickou. Násilných střetů přibývalo ve všech oblastech a čím dál častěji se tyto akce dotýkaly také palestinských uprchlických táborů, následkem čehož přibývalo vnitřně vysídlených osob z řad PU. Zároveň rostla i rozpolcenost palestinské komunity, neboť se další PU přidávali na stranu vzdorujících Syřanů.

Můžeme říci, že tam, kde to bezpečnostní podmínky dovozovaly, byla organizace UNRWA schopna zajistit provoz svých zařízení, k čemuž mimo jiné dopomohlo i vysoké nasazení jejích zaměstnanců.²⁰⁴ Obecně ale, co se týká jejích služeb, začala převládat krizová asistence, kdy se UNRWA ve spolupráci s dalšími organizacemi v rámci i mimo OSN zvyšující se měrou podílela na zajištění nejohroženějších palestinských rodin a na poskytování přímé finanční pomoci

²⁰² UNRWA in Figures as of 1 January 2012. UNRWA [online]. 2012 [cit. 2014-03-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/20120317152850.pdf>

²⁰³ Report of the Commissioner- General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2011. UNRWA [online]. 2012, str. 14 [cit. 2014-03-26].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/201306244017.pdf>

²⁰⁴ V roce 2012 je zaznamenáno 5 úmrtí zaměstnanců UNRWA v souvislosti s násilnými střety. (Report of the Commissioner- General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2012 [online]. UNRWA, 2013, str. 1 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: http://www.unrwa.org/sites/default/files/report_of_the_comgen_of_unrwa.pdf

a nezbytných denních potřeb, které se na mnoha místech staly téměř nedostupné. Z opodstatněných důvodů byly proto na neurčitou dobu pozastaveny i mnohé inovační programy, jejichž realizace byla ještě v roce 2011 možná.²⁰⁵

U jednotlivých statistických údajů, jenž dokumentují služby organizace a mají v souvislosti s dostupností služeb klesající charakter, bohužel není zřejmé, nakolik má na jejich pokles vliv samotná nedostupnost služeb (zavřená nebo zničená zařízení, migrace palestinských uprchlíků) a nakolik se na snížených počtech podepsaly náročné podmínky panující ve funkčních zařízeních, jelikož na základě těchto podmínek mohlo docházet k mylnému zaznamenávání jednotlivých úkonů.

Zároveň je také mnoho údajů nedostupných, jak z důvodu selhání informačních systémů, tak kvůli nemožnosti shromáždění relevantních informací vzhledem k nepřehledné a neustále se měnící situaci.

4.3.1 Demografické údaje 2012

V roce 2012 vzrostl počet registrovaných palestinských uprchlíků na 528 711 osob. O jednu desetinu procenta, tedy na 2,3%, vzrostl jejich podíl v rámci všech obyvatel Sýrie. Naopak počet osob žijících v uprchlických táborech o jednu desetinu procenta klesl, a to na 30,1%.²⁰⁶ Poměr jednotlivých věkových skupin zůstal takřka stejný, konkrétně to bylo 32,3% dětí pod 18 let věku a 31,6% osob nad 40 let věku. Výrazněji ubylo pouze žen v reprodukčním věku, a to na 25,4%. Úhrnná plodnost zůstala na stejné výši 2,5 potomků na jednu ženu a index stáří se zvedl o jeden procentní bod na 32,9%. Průměrná velikost rodiny se taktéž nezměnila.²⁰⁷

²⁰⁵ Ještě v roce 2011 pokračovaly práce na projektu Elektronického zdravotnictví, které má za cíl shromáždit a propojit veškeré zdravotní údaje o pacientech elektronickou formou. (*Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2011*. UNRWA [online]. 2012, str. 17 [cit. 2014-03-26].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/201306244017.pdf>

²⁰⁶ Tento údaj vyjadřuje oficiální počet registrovaných palestinských uprchlíků v oficiálních táborech, nezobrazuje stav uprchlických táborů v časech, kdy v nich přebývalo mnoho vnitřně vysídlených osob, nebo naopak, kdy byly tábory z velké části opuštěny.

²⁰⁷ *The Annual Report of the Department of Health 2012*. UNRWA [online]. 2013, str. 57 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013052094159.pdf>

4.3.2 Program zdravotnictví 2012

Oficiální počty jednotlivých zdravotnických zařízení zůstaly na číselné úrovni z roku 2011.²⁰⁸ Provozní schopnost a funkčnost těchto zařízení se však v závislosti na lokálních podmínkách lišila v průběhu celého roku 2012.

Zaznamenaný počet lékařských konzultací klesl na 823 477 návštěv, nicméně konkrétnější data, která by ukazovala počet průměrných konzultací na jednoho lékaře popřípadě počet PU, kteří využili služeb zdravotnického programu, nejsou k dispozici. V nemocnicích bylo hospitalizováno 4 580 PU.²⁰⁹

Bohužel veškeré údaje týkající se zubních lékařů a jejich klientů, a také počty zdravotnického personálu, nejsou známy.²¹⁰ Je zřejmé, že krizová situace se dotkla i samotných zaměstnanců a jejich rodin, a v závislosti na situaci probíhala migrace i těchto lidí.

Počet osob využívajících služeb programu Plánování rodiny klesl zhruba o polovinu, na 8 436 uživatelů.²¹¹ Tento hluboký pokles může být dán jak fyzickou nedostupností center pro plánování rodiny, tak i faktem, že využívání těchto služeb se pro mnohé lidi stalo v době nejistoty a nebezpečí zbytečným „luxusem“, kdy je prvořadé soustředit se na vyřešení aktuálních každodenních problémů a kdy je zároveň otázkou budoucnosti více než zastřena.

Stejně tak klesl i počet nově registrovaných těhotenství, kterých bylo zaregistrováno 4 684. Vzhledem k tomu, že více než 70% žen oznámilo své těhotenství v prvním trimestru gravidity,²¹² je zřejmé, že zhoršující se životní a bezpečnostní podmínky přispěly negativně k celkovému pohledu na zakládání a rozrůstání rodiny.

Nicméně docházení těhotných žen na pravidelné předporodní prohlídky nedoznalo větších změn, neboť více než 4 prenatalní prohlídky absolvovalo 76,6% žen.²¹³

²⁰⁸ *The Annual Report of the Department of Health 2012*. [online]. UNRWA, 2013, str. 57 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013052094159.pdf>

²⁰⁹ Tamtéž, str. 58.

²¹⁰ Tamtéž, str. 59-66.

²¹¹ Tamtéž, str. 59.

²¹² Tamtéž, str. 60.

²¹³ Tamtéž.

Čísla týkající se počtu porodů nejsou dostupná, ale předpokládá se, že počet porodů, které proběhly ve zdravotnických zařízeních, je 96,2%.²¹⁴ S ohledem na panující situaci v roce 2012 a s ní spojeným výrazným poklesem využívaných zdravotnických služeb, si bohužel nemohu být jistá relevantností tohoto číselného údaje.

Významnou součástí služeb Programu zdravotnictví je vakcinace. Je zřejmé, že z důvodů nedostupnosti jednotlivých zdravotnických zařízení a nedostatečnosti zásobování zdravotnickým materiálem nebylo v roce 2012 možno pokrýt veškerou potřebnou populaci. Bohužel, konkrétní údaje nejsou k dispozici.²¹⁵ Otázka vakcinace dětí se začala řešit celostátní očkovací kampaní až na konci roku 2012.²¹⁶

Výroční zpráva Programu zdravotnictví neobsahovala ani informace ohledně počtu lidí trpících diabetem nebo vysokým tlakem.²¹⁷ Je ale jisté, že tito lidé patřili ze zdravotního hlediska mezi nejohroženější.

Pokles rozsahu služeb Programu zdravotnictví v roce 2012 je zřejmý. Je zde ovšem vidět snaha o zachování kontinuity péče, zejména pak pro rizikové skupiny, kterými jsou např. těhotné ženy.

4.3.3 Program vzdělávání 2012/2013

Školní rok 2012/2013 pro mladé palestinské uprchlíky na některých školách prakticky ani nezačal. Mnoho školních budov bylo poničeno, popřípadě se nacházely v natolik nestabilní oblasti, že výuka nebyla z bezpečnostních důvodů zahájena. K těmto problémům se navíc přidávala otázka vnitřně vysídlených osob, které často nacházely dočasná přístřeší právě ve školních budovách, čímž ale byla výuka v těchto zařízeních znemožněna. Pomyslným vrcholem obsazenosti školních zařízení vnitřně vysídlenými osobami byl srpen 2012, kdy 25 školních budov organizace UNRWA poskytovalo

²¹⁴ *The Annual Report of the Department of Health 2012*. UNRWA [online]. 2013, str. 61 [cit. 2014-03-22].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013052094159.pdf>

²¹⁵ Tamtéž, str. 62.

²¹⁶ Measles and polio vaccination campaign targets 2.5 million children in the Syrian Arab Republic, 6 December 2012. *WHO: Media Centre* [online]. 6 December 2012 [cit. 2014-04-13].
Dostupné z: <http://www.emro.who.int/media/news/vaccination-campaign-syria.html>

²¹⁷ *The Annual Report of the Department of Health 2012*. [online] UNRWA . 2013, str. 63-64 [cit. 2014-03-22].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013052094159.pdf>

přístřeší pro celkem 11 417 osob.²¹⁸ Od té doby se tyto počty snižovaly, ať již nově vzniklými možnostmi návratů do jejich domovů, popřípadě organizovaným přesunem některých osob do mimoškolních budov právě za účelem uvolnění těchto budov pro následující školní rok. Zařízením, které rovněž nabídlo své prostory pro tyto účely, bylo i damašské odborné učiliště UNRWA, přičemž zde byl k dispozici i lékař a zdravotní sestra.²¹⁹

Některé následující údaje (jako například počet škol) jsou pouze administrativní. Stejně jako v předchozí kapitole v souvislosti se zdravotnickými zařízeními, i v této kapitole je převážná část údajů pouze z oficiálních záznamů, kdy se ale faktické údaje často lišily v průběhu roku a závisely i na místě působení jednotlivých zařízení.

Počet školních zařízení se i ve školním roce 2012/2013 držel na čísle 118. V souvislosti s konstantním přirozeným nárůstem palestinského obyvatelstva v Sýrii se navýšil i počet zapsaných žáků, kdy v tomto školním roce jich bylo zapsáno 67 292.²²⁰

V rámci profesního vzdělávání fungovalo stále jen odborné učiliště v Damašku, nicméně zvýšil se počet vzdělávacích center, na 1 132 poboček.²²¹

V programu vzdělávání ve školním roce 2012/2013 pracovalo 2 715 zaměstnanců, tedy o necelá čtyři sta osob více, než v předcházejícím školním roce. V tomto období se však profesně nedoškoloval žádný ze zaměstnanců,²²² což bylo s největší pravděpodobností způsobeno právě vlivem stávající krize a přesouváním částí finančních prostředků do jiných oblastí.

K 9. říjnu bylo plně funkčních pouze 49 škol UNRWA v Sýrii. V oblasti města Dar'á byla v té době v provozu pouze jedna škola, zatímco v oblasti Damašku a Aleppa bylo deset školních zařízení UNRWA využíváno jako dočasné ubytování pro vnitřně

²¹⁸ *Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2012.* [online] UNRWA . 2013, str. 2 [cit. 2014-03-26].

Dostupné z: http://www.unrwa.org/sites/default/files/report_of_the_comgen_of_unrwa.pdf

²¹⁹ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 25). UNRWA [online]. 24 December 2012 [cit. 2014-04-09].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-updateissue-25>

²²⁰ *UNRWA in Figures as of 1 July 2013.* [online] UNRWA . 2013 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z: http://www.unrwa.org/sites/default/files/unrwa_in_figures_new2014_10nov2014.pdf

²²¹ Tamtéž.

²²² Tamtéž.

vysídlené osoby.²²³

S postupujícím konfliktem bylo jasné, že se nelze spoléhat ani na výuku v prozatím fungujících školních zařízeních, jelikož i ta byla z bezpečnostních důvodů často zavírána, a stejně tak rodiče neradi pouštěli své děti do ulic. Na základě těchto faktů začala organizace UNRWA rozvíjet speciální výukové metody založené na dálkovém samostudiu a podpořené psychosociální pomocí tam, kde je potřeba.²²⁴ Bohužel dosud není zřejmé, nakolik úspěšně se organizaci dařilo a daří tento způsob výuky implementovat do často nestabilních poměrů palestinských domácností. Nicméně díky rozšíření alternativních výukových přístupů pak mohla pokračovat i výuka učňů.²²⁵

4.3.4 Program mikrofinancí 2012

Syrský konflikt se na Programu mikrofinancí plně podepsal právě v roce 2012. Od června do října byl postupně zasažen provoz kanceláří Programu mikrofinancí v Dúmě, Aleppu a v as-Sajjida Zajnab. Sílící boje, které se v té době začaly odehrávat v bezprostřední blízkosti těchto poboček, donutily k přesunu jak velké množství obyvatel, tak zaměstnance Programu mikrofinancí. Organizace UNRWA se snažila z kanceláří přesunout co největší množství vybavení do bezpečnějších oblastí, nicméně s přibývajícím bezpečnostním rizikem byl přístup do poboček omezen a ty byly následně vyrabovány. V případě pobočky v Dúmě a Aleppu došlo i k jejich zničení. V souvislosti s prosincovým vstupem povstaleckých jednotek do tábora Jarmúk byly přerušeny služby i v tamní pobočce, kterou povstalci téměř bezprostředně po získání tábora vyrabovali. Jedinou provozuschopnou a relativně bezpečnou tak zůstala pobočka ve čtvrti al-Amín, do které se po zrušení poboček v jiných částech města přesunuli jejich zaměstnanci.²²⁶

²²³ V podobné, ne-li horší, situaci se nacházely i syrské státní školy. Více než 2 000 těchto škol bylo neschopno provozu a dalších zhruba 800 škol bylo vyčleněno pro vnitřně vysídlené osoby. (Syria humanitarian response (Issue 12). UNRWA [online]. 9 October 2012 [cit. 2014-04-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-12>

²²⁴ Syria crisis situation update (Issue 37). UNRWA [online]. 08 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-37>

²²⁵ *The Harmonized Results Report 2013* [online]. UNRWA, 2014, str. 26 [cit. 2014-04-27].

Dostupné z: http://www.unrwa.org/sites/default/files/2013_harmonised_results_report.pdf

²²⁶ *Socioeconomic and damage assessment report: UNRWA microfinance clients in syria*. [online]. UNRWA, March 2014 [cit. 2014-04-13].

Počet poskytnutých půjček klesl ve srovnání s předchozím rokem o více než 50%, a to na 7 815 jednotek. Hodnota těchto finančních služeb byla 3,54 milionů USD.²²⁷ Průměrná výše jedné půjčky tedy klesla zhruba o 200 USD, což může být způsobeno i neochotou lidí vázat na sebe větší finanční zátěž v souvislosti s jejich aktuální tíživou situací i s ohledem na nejistou budoucnost.

Z celkového počtu půjček poskytnutých v Sýrii tvořily půjčky palestinským uprchlíků 12%. Po převedení na konkrétní číslo je to pouze 899 půjček, nicméně podílově je to stále větší část než roku předchozího.²²⁸ Důvodem pro toto zvýšení podílu z celku může být i fakt, že pobočka v palestinském táboře Jarmúk, který byl domovem největší palestinské komunity v Sýrii, byla konfliktem zasažena až v posledním měsíci roku, a pro nezanedbatelné množství palestinských uprchlíků tak byly služby programu přístupnější po delší dobu.

4.3.5 Krizová asistence v roce 2012

Touto kapitolou bych se chtěla zaměřit na celkovou situaci v palestinských uprchlických táborech ve druhé polovině roku 2012 a především na poskytování krizové pomoci organizací UNRWA, která zahrnuje veškeré aktivity spojené se zprostředkováváním pomoci materiální i asistenční v souvislosti se syrským konfliktem. Vzhledem k průběhu nepokojů, kdy největší dopady na další život lidí měly střety odehrávající se až v roce 2012, bude většina údajů souhrnná za tento rok i za rok předchozí.

V souvislosti s postupující nestabilitou v zemi také prakticky ustala práce Programu podpora a sociální služby a Programu infrastruktura a rozvoj v táborech v podobě, v jaké fungovaly ještě v roce 2011. Jejich služby teď musely zahrnout mnohem větší množství lidí a prioritním se stalo zajištění těch nejnужnějších potřeb pro přežití jako jsou potravinové zásobování, alespoň minimální finanční zabezpečení,

---

Dostupné z: http://www.unrwa.org/sites/default/files/socioeconomic_and_damage_assessment_report.pdf

²²⁷ UNRWA in Figures as of 1 January 2013. [online]. UNRWA, 2013 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013042435340.pdf>

²²⁸ The Harmonized Results Report 2012. [online]. UNRWA, 2013, str. 21 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013052073544.pdf>

zdravotnické potřeby nebo třeba přístup k pitné vodě.²²⁹

Velká část údajů použitých v této kapitole je dostupná díky pravidelně vydávaným krizovým reportům, jež začaly být zveřejňovány od srpna 2012, ve dvoutýdenních intervalech pak od 24. září.

S ohledem na rychle se měnící situaci budou jednotlivé podkapitoly věnovány každá jednomu měsíci.

Fungování organizace UNRWA bylo sice v počátcích konfliktu poznamenáno jen minimálními škodami, omezeními na provozu a zvýšenými finančními náklady, s postupujícími měsíci byly ale zásahy mnohem markantější, nehledě na téměř neexistující infrastrukturu v zemi a mnohá restriktivní opatření týkající se možnosti pohybu a transportu materiálu. Zároveň prakticky přestaly existovat možnosti zajištění stabilního výdělků, který by pokryl alespoň náklady na jídlo, a na organizaci se tak začaly obracet rodiny, které dříve byly ekonomicky zajištěné, nicméně po kolapsu země se rázem ocitly pod hranicí chudoby.²³⁰

4.3.5.1 Situace v srpnu 2012

Již v srpnu 2012 bylo jasné, že konflikt nějakým způsobem zasáhl minimálně 225 000 PU v Sýrii, tedy téměř jednu polovinu. Nejvážnější a nadále se zhoršující situace panovala pro PU zejména v táborech v Damašku, Homsu, Aleppu a Dar^{cá}.²³¹

Palestinský uprchlický tábor v Dar^{cá} se v přestávkách mezi boji začal vzpamatovávat z červencového útoku. Za podmínek déletrvajícího klidu zbraní se mohlo i předpokládat navrácení minimálně poloviny obyvatel tábora a znovuoobnovení provozu táborových zařízení UNRWA, která byla dosud zavřená. Aleppské tábory Najrab a ^cAjn at-Tal zůstávaly v tomto období klidné, ačkoliv v Aleppu probíhaly intenzivní boje, které znesnadňovaly přístup do táborů.²³²

²²⁹ *Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2012.* [online] UNRWA . 2013, str. 16-17 [cit. 2014-03-26].

Dostupné z: http://www.unrwa.org/sites/default/files/report_of_the_comgen_of_unrwa.pdf

²³⁰ Tamtéž.

²³¹ Syria humanitarian response. UNRWA [online]. 14 August 2012 [cit. 2014-04-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response>

²³² Syria humanitarian response. UNRWA [online]. 14 August 2012 [cit. 2014-04-06].

Nejtěžší ovšem byla situace v Damašku a okolí, zejména v táboře Jarmúk. I přesto, že Jarmúk sám byl cílem mnohých útoků, během prvního srpnového týdne vzrostl počet vnitřně vysídlených osob z okolních lokalit hledajících zde úkryt ve školních budovách UNRWA zhruba o tisíc osob, a to na 4 163. Byli jimi PU i Syřané, a tento vysoký nárůst může značit právě eskalující bezpečnostní situaci ve čtvrtích okolo Jarmúku. K 14. srpnu bylo zaznamenáno celkem 8 404 vnitřně vysídlených osob v sedmnácti damašských školách UNRWA. V aleppských táborech takto přebývalo 364 osob.²³³

V ostatních palestinských uprchlických táborech nebylo zaznamenáno výrazné zhoršení bezpečnostních podmínek. Neustálé potíže však způsobovaly výpadky proudu a zhoršený přístup do táborů.²³⁴

4.3.5.2 Situace v září 2012

Počet vnitřně vysídlených osob v damašských zařízeních UNRWA v září klesl na 6 304 osob. Naopak v Aleppu byl zaznamenán skokový nárůst na 1 132 lidí. Z těchto osob 75% tvořily ženy a děti. Pokles v Damašku byl pravděpodobně způsoben snahou o zpřístupnění školních prostor pro potřeby nového školního roku, zároveň i bezpečnostní situace zůstávala sice na úrovni kritické, avšak nezhoršovala se. V Aleppu byly naopak boje intenzivnější a způsobovaly zejména přístupové problémy do táborů, nicméně zařízení UNRWA stále fungovala.²³⁵

Dobrovolné přesunutí vnitřně vysídlených osob ze školní budovy UNRWA do jiných prostor se podařilo také v Homsu.²³⁶ Více než 22 školních budov ale stále sloužilo jako dočasná přístřeší.²³⁷

Palčivá situace panovala i v oblasti zdravotnictví. Celkem 8 středisek základní

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response>

²³³ Tamtéž.

²³⁴ Tamtéž.

²³⁵ Syria humanitarian response (Issue 10). *UNRWA* [online]. 24 September 2012 [cit. 2014-04-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-10>

²³⁶ Syria humanitarian response (Issue 10). *UNRWA* [online]. 24 September 2012 [cit. 2014-04-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-10>

²³⁷ Syria humanitarian response (Issue 11). *UNRWA* [online]. 1 October 2012 [cit. 2014-04-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-11>

zdravotnické péče zastavilo svůj provoz a zbylá zařízení fungovala v krizových podmínkách. Zdravotnický personál se v září pohyboval na počtu 385 zaměstnanců. Nárůst se projevil i u počtu žádostí o služby terciární zdravotní péče, jejichž je UNRWA prostředníkem.

Ačkoliv organizace UNRWA obdržela dotace na udržení krizového provozu, stále jí v této oblasti chybělo 1,7 milionů USD.²³⁸

Celkem 42 100 rodin PU se v důsledku okolností dostalo na úroveň, kdy byly nuceny požádat UNRWA o nějakou formu pomoci v jejich situaci.²³⁹

4.3.5.3 Situace v říjnu 2012

Výrazný pokles zaznamenal počet vnitřně vysídlených osob, který k 19. říjnu představoval celkem 1 461 lidí. Tito lidé přebývali v šesti školních budovách UNRWA. Toto číslo však zaznamenává jen osoby, které nemají jinou možnost ubytování, než právě v těchto vyhrazených prostorách. Odhaduje se, že situace v Sýrii byla příčinou vysídlení až šedesáti procent PU.²⁴⁰

Damašek a jeho okolí nadále zůstávalo místem bojů, z tábora Jarmúk bylo hlášeno několik obětí.

Boje v Aleppu dále zhoršovaly situaci a přístup do táborů, zařízení UNRWA ale stále fungovala. Vzhledem ke zhoršeným možnostem získávání základních potřeb, rozdala UNRWA v Aleppu a v táborech Najrab a ʿAjn at-Tal potravinové balíčky pro 9 000 domácností. V souvislosti s intenzivními střety v Aleppu stoupl počet vnitřně vysídlených osob na 523.²⁴¹

Celkem 197 konfliktem zasažených domácností v Homsu obdrželo finanční podporu, nicméně dalších 16 900 osob zažádalo u organizace o přímou pomoc,

²³⁸ Syria humanitarian response (Issue 10). *UNRWA* [online]. 24 September 2012 [cit. 2014-04-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-10>

²³⁹ Tamtéž.

²⁴⁰ Syria humanitarian response (Issue 14). *UNRWA* [online]. 19 October 2012 [cit. 2014-04-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-14>

²⁴¹ Syria humanitarian response (Issue 14). *UNRWA* [online]. 19 October 2012 [cit. 2014-04-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-14>

celkem tak UNRWA obdržela již 59 000 těchto žádostí.²⁴²

4.3.5.4 Situace v listopadu 2012

Celková situace se v průběhu listopadu opět začala zhoršovat, zejména v oblastech Damašku a Aleppa.

Mimo neustálé bojové aktivity narůstalo i množství doprovodných násilných jevů, únosů, rabování a zaznamenán je i případ ztracených potravinových zásob během kontroly na jednom z checkpointů. Dalším přitěžujícím faktorem byla i blížící se zima, která ještě více zdůrazňovala prioritní význam zásobování postižených rodin potřebnými věcmi.²⁴³

Počet vnitřně vysídlených osob po říjnovém poklesu opět začal stoupat spolu s tím, jak v damašských čtvrtích pokračovaly boje a násilí. V Damašku tento počet narostl na 2 906 osob. Zároveň ale byli zaměstnanci UNRWA schopni distribuovat finanční podporu pro zhruba 1 300 osob denně.²⁴⁴ Velkým problémem se však stávala pokračující nemožnost provozu všech tří zdravotnických center v Jarmúku a zároveň i neúspěchy v hledání bezpečných alternativních prostorů na zajištění základní zdravotnické péče.²⁴⁵

Situace v Aleppu byla obdobná s tím rozdílem, že na rozdíl od zařízení UNRWA v Damašku a okolí, kde jich velká část byla zavřená, v Aleppu zatím všechna fungovala. Počet vnitřně vysídlených osob vzrostl na 1 091 lidí. Vážná zůstala i situace v Homsu, nicméně i tam se počítalo s finanční a materiální pomocí pro cca 3 500 rodin.²⁴⁶

UNRWA odhadovala, že počet přímo ohrožených PU s průběhem listopadu

²⁴² Syria humanitarian response (Issue 14). *UNRWA* [online]. 19 October 2012 [cit. 2014-04-06].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-14>

²⁴³ Syria humanitarian response (Issue 19). *UNRWA* [online]. 26 November 2012 [cit. 2014-04-07].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-19>

²⁴⁴ Syria humanitarian response (Issue 20). *UNRWA* [online]. 30 November 2012 [cit. 2014-04-07].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-20>

²⁴⁵ Syria humanitarian response (Issue 19). *UNRWA* [online]. 26 November 2012 [cit. 2014-04-07].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-19>

²⁴⁶ Syria humanitarian response (Issue 20). *UNRWA* [online]. 30 November 2012 [cit. 2014-04-07].
Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-20>

vzrostl na 350 000 osob. V souvislosti s přibývajícími žádostmi o finanční podporu byly zveřejněny i předpoklady, že finance vyhraněné na tyto účely budou vyčerpané se začátkem nového roku.²⁴⁷

V listopadu také proběhla návštěva ředitele UNRWA v Sýrii a jeho týmu v Damašku. Účelem této návštěvy bylo zejména povzbuzení a ocenění pracovníků UNRWA, z nichž valná většina pochází ze Sýrie a je konfliktem neméně zasažena, a neposledně i získání informací, které by byly základem pro přehodnocení plánu humanitární pomoci.²⁴⁸

4.3.5.5 Situace v prosinci 2012

Pomyslným vyvrcholením situace ke konci roku 2012 byla eskalace událostí v Damašku, které dospěly až k bombardování tábora Jarmúk. Zde se detailněji zaměřím na jednotlivé oblasti.

4.3.5.5.1 Damašek a okolí

Se začátkem měsíce klesl počet vnitřně vysídlených osob v Damašku na 1 540 lidí. Na 1 400 osob se navýšil i průměrný denní počet příjemců, kteří obdrželi finanční pomoc.²⁴⁹

Naopak 16. prosince vyvrcholily boje v okolí Jarmúku a především v táboře samotném, přičemž způsobily mnoho obětí na životech a velké množství lidí donutily odejít z domovů. Krizovou se stala situace v několika damašských táborech, do kterých byl téměř znemožněn přístup, selhávaly zásobovací kanály a zařízení UNRWA mohla částečně fungovat jen prostřednictvím zaměstnanců bydlících přímo v táborech. Mnoho budov UNRWA bylo také poškozeno.²⁵⁰

²⁴⁷ Syria humanitarian response (Issue 20). UNRWA [online]. 30 November 2012 [cit. 2014-04-07].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-20>

²⁴⁸ Syria humanitarian response (Issue 19). UNRWA [online]. 26 November 2012 [cit. 2014-04-07].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response-issue-19>

²⁴⁹ Syria humanitarian response (Issue 21). UNRWA [online]. 10 December 2012 [cit. 2014-04-09].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-humanitarian-response-issue-21>

²⁵⁰ Syria humanitarian response (Issue 22). UNRWA [online]. 16 December 2012 [cit. 2014-04-09].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-humanitarian-response-issue-22>

V následujících dnech uprchly z tábora desetitisíce jeho obyvatel. Počet vnitřně vysídlených osob v zařízeních UNRWA v Damašku vzrostl na 4 180, přičemž další lidé přibývali. Jarmúk opustila i převážná část zaměstnanců UNRWA. Ačkoliv to jistě nebylo dostačující, organizace bezprostředně zareagovala na příliv těchto lidí distribucí stovek potravinových balíků a tisíců matrací a dek.²⁵¹

Ke konci měsíce se sice situace zdála být klidnější, přesto ale stále propukaly lokální střety, na jejichž vážnosti pak závisel i přístup do táborů a funkčnost jednotlivých zařízení UNRWA. Výjimkou byl Jarmúk, kde zařízení UNRWA nefungovala už dlouhou dobu vůbec a zaměstnancům organizace bylo doporučeno nevcházet do oblasti. Jen minimu obyvatel se podařilo proniknout dovnitř Jarmúku k obhlédnutí svých domovů.²⁵²

Počet vnitřně vysídlených osob ubytovávaných v zařízeních UNRWA vzrostl ke konci měsíce na 5 775.²⁵³

4.3.5.5.2 Aleppo a okolí

V aleppském táboře Najrab se začátkem prosince odehrála demonstrace, jejíž účastníci požadovali pro oblast Najrabu zavedení zóny „beze zbraní“. Toto sročení jistě mohlo být projevem frustrace PU z neustávajících bojů, v jejichž důsledku byly v prosinci mimo jiné i vážně přerušeny dodávky pitné vody,²⁵⁴ zároveň to ale může vypovídat o jisté sjednocenosti názorů na konflikt a také o minimálním vlivu rozdílných skupin, jejichž vliv můžeme vidět zejména na příkladu Jarmúku v Damašku.

I v okolí tábora ʿAjn at-Tal v půlce prosince eskalovaly ozbrojené boje, jež donutily uprchnout asi tisíc obyvatel, kteří následně našli dočasné přístřeší v táboře v Hamá. Zde jim bylo organizací zajištěno veškeré potřebné vybavení na přečkání

²⁵¹ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 23). *UNRWA* [online]. 19 December 2012 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-23>

²⁵² UNRWA Syria crisis situation update (Issue 25). *UNRWA* [online]. 24 December 2012 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-25>

²⁵³ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 27). *UNRWA* [online]. 28 December 2012 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-27>

²⁵⁴ Syria humanitarian response (Issue 21). *UNRWA* [online]. 10 December 2012 [cit. 2014-04-09]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-humanitarian-response-issue-21>

zimních dnů.²⁵⁵

Ke konci měsíce boje v Aleppu a okolí neustávaly, i navzdory tomu ale byla zařízení udržována v chodu.²⁵⁶

4.3.5.5.3 Celková situace v Sýrii

Přístupy do palestinských táborů v dalších oblastech Sýrie a fungování zařízení UNRWA pak byly závislé na aktuální bezpečnostní situaci, nicméně ve všech táborech se po většinu času dařilo zajišťovat krizovou asistenci.

Celkový počet obdržených žádostí o pomoc se v prosinci vyšplhal na 89 000 rodin v bezprostřední nouzi, což odpovídalo zhruba tři sta šedesáti tisícům osob, které neměly možnosti k obstarání si ani základních potřeb. Celkové odhady UNRWA však hovoří až o devadesáti procentech všech PU, kteří měli potíže se sháněním potravin a o nedostatku topného paliva u devadesáti devíti procent lidí z této komunity.²⁵⁷

V rámci krizové asistence se UNRWA snažila pomáhat situací ohroženým PU jak zachováním přístupu k jejím službám, tak především materiální pomocí. Tato pomoc spočívala v distribuci komodit, které byly v důsledku vyhrocené situace v mnoha syrských oblastech nedostatkové, či zcela nedostupné následkem zničené dopravní infrastruktury a selhávajícího zásobování.

Mezi hlavní distribuované položky patřily potravinové balíky, hygienické potřeby, deky a matrace, které byly k dispozici především v zařízeních UNRWA, jež ubytovávala vnitřně vysídlené osoby. Pracovníci UNRWA taktéž poskytovali přímou finanční pomoc těm nejohroženějším rodinám.

S koncem roku 2012 už jsou známa souhrnná čísla, která dokumentují celkové množství vydané pomoci od vypuknutí nepokojů do určitého data. Do konce prosince 2012 tak získalo celkem 54 000 rodin finanční podporu²⁵⁸ a potravinové balíky byly

²⁵⁵ Syria humanitarian response (Issue 22). UNRWA [online]. 16 December 2012 [cit. 2014-04-09].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-humanitarian-response-issue-22>

²⁵⁶ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 26). UNRWA [online]. 26 December 2012 [cit. 2014-04-09].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-26>

²⁵⁷ Syria humanitarian response (Issue 22). UNRWA [online]. 16 December 2012 [cit. 2014-04-09].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-humanitarian-response-issue-22>

²⁵⁸ Průměrně bylo distribuováno 42 USD na osobu. (UNRWA syria crisis response: january - june 2013 [online]. UNRWA, 2012,

distribučovány pro 21 600 domácností.²⁵⁹

4.3.6 Administrativní údaje organizace 2012

V roce 2012 se oficiální počet zaměstnanců pohyboval okolo počtu 3 535 osob, z toho mezinárodních zaměstnanců bylo celkem 8.²⁶⁰ Organizace UNRWA si tak dokázala udržet počet lidí, kteří pokračovali v poskytování služeb a pomoci. Ačkoliv mnohá z jejích zařízení byla z bezpečnostních důvodů zavřená, organizace se snažila pokračovat ve své práci v alternativních prostorách, popřípadě dokázala přesunovat své zaměstnance do bezpečnějších oblastí. Zároveň také udržením tohoto počtu pracovních míst dávala svým zaměstnancům a jejich rodinám možnost stabilního příjmu, který se v roce 2012 stal v Sýrii velmi vzácným.

V roce 2012 klesla výše výdajů UNRWA na téměř stejnou úroveň jako byla roku 2010.²⁶¹ Důvodem pro to může být jednak přizpůsobení výdajů vyšším nákladům a také omezení těchto výdajů s důrazem na poskytování bezprostřední krizové asistence. Aby dostatečně zajistila potřebné osoby prostřednictvím krizové asistence v době od září 2012 do konce února 2013, UNRWA žádala mezinárodní společenství v rámci svého Plánu humanitární pomoci v Sýrii o celkem 53,8 milionů USD,²⁶² z nichž se jí ale dostalo jen něco málo přes polovinu.²⁶³ I toto podfinancování pak mohlo vést k použití části prostředků, původně určených na regulérní výdaje, právě na krizovou asistenci.

---

str. 6 [cit. 2014-04-14].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012122163648.pdf>

²⁵⁹ UNRWA syria crisis response: january - june 2013 [online]. UNRWA, 2012, str. 7 [cit. 2014-04-14].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012122163648.pdf>

²⁶⁰ UNRWA in Figures as of 1 January 2013 [online]. UNRWA, 2013 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013042435340.pdf>

²⁶¹ Report of the Commissioner- General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2012 [online]. UNRWA, 2013, str. 14 [cit. 2014-03-26].

Dostupné z: http://www.unrwa.org/sites/default/files/report_of_the_comgen_of_unrwa.pdf

²⁶² Z této částky bylo na pomoc přímo v Sýrii určeno zhruba 44 milionů USD, 8 milionů USD na pomoc syrským palestinským uprchlíkům v Sýrii a 1,5 milionů na pomoc v Jordánsku. (Syria humanitarian response (Issue 22). UNRWA [online]. 16 December 2012 [cit. 2014-04-14].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-humanitarian-response-issue-22>

²⁶³ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 31). UNRWA [online]. 25 January 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-31>

4.4 Rok 2013

Vzhledem k časovému zaměření mé práce, kdy rok 2013 sleduji jen v jeho prvních třech měsících, budu se v rámci organizace UNRWA zabývat pouze krizovou asistencí v této době.

V rámci aktualizovaného Plánu humanitární pomoci v Sýrii pro období od ledna do června 2013 UNRWA žádala o 91,24 milionů USD, přičemž 75,08 milionů mělo být určeno na pomoc přímo v oblasti Sýrie, zbylá částka pak měla pokrýt náklady na pomoc syrským PU v Libanonu a Jordánsku.²⁶⁴

4.4.1 Situace v lednu 2013

Po částečném zmírnění bojů v posledních dnech předešlého roku se od ledna 2013 začala jejich intenzita opět stupňovat. Střety ozbrojených jednotek obou stran byly častější a rozšířenější a zvyšoval se také počet zařízení UNRWA, která byla během bojů zasažena a poničena.²⁶⁵ Mírně se zlepšila situace v táboře Jarmúk, do kterého, ač stále pod kontrolou opozičních jednotek, byl nyní uprchnuvším obyvatelům umožněn přístup.²⁶⁶

Počet vnitřně vysídlených osob ubytovávaných v zařízeních UNRWA od začátku měsíce vzrostl z 5 963 osob²⁶⁷ na 8 480 lidí,²⁶⁸ přičemž 92% z nich tvořili PU.²⁶⁹ Prostory pro tyto lidi se nacházely ve čtrnácti zařízeních UNRWA, jak původně vzdělávacích, tak zdravotnických. V rámci souhrnných odhadů počtu vysídlených osob se předpokládalo, že například v Jarmúku zůstalo z celkového počtu 30% obyvatel, ve Sbjajna zhruba 50% a z as-Sajjida Zajnab neuprchlo pouhých 10% obyvatel.²⁷⁰

²⁶⁴ UNRWA syria crisis response: january - june 2013 [online]. UNRWA, 2012, str. 1 [cit. 2014-04-14].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012122163648.pdf>

²⁶⁵ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 29). UNRWA [online]. 02 January 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-29>

²⁶⁶ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 30). UNRWA [online]. 11 January 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-30>

²⁶⁷ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 29). UNRWA [online]. 02 January 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-29>

²⁶⁸ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 31). UNRWA [online]. 25 January 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-31>

²⁶⁹ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 30). UNRWA [online]. 11 January 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-30>

²⁷⁰ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 31). UNRWA [online]. 25 January 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-31>

Problematická bylo nadále i situace zdravotnické a vzdělávací infrastruktury. Celkem 8 zdravotnických zařízení UNRWA bylo z bezpečnostních důvodů dočasně zavřeno, ačkoliv takto „dočasně“ už byla některá zařízení zavřená více než čtvrt roku. V podobné situaci se nacházely i státní zdravotnické služby, kdy zejména omezená nemocniční péče byla palčivým problémem. S potížemi se pak potýkalo i zásobování a transport léků. Pro zajištění alespoň částečného pokrytí výpadku služeb regulérních zdravotnických klinik zřizovala UNRWA prozatímní zdravotnická centra, zejména v zařízeních ubytovávajících vnitřně vysídlené osoby.²⁷¹

Neméně vážná byla situace Programu vzdělávání. Z celkového počtu 67 000 zapsaných žáků byla pro zhruba 50 000 z nich pravidelná školní docházka znemožněna. Vzhledem k dlouhodobému charakteru situace tato otázka získávala na naléhavosti. Jedním z kroků ke zlepšení tohoto stavu bylo poskytnutí dvaceti státních školních budov v Damašku a okolí k využívání palestinskými žáky pod dohledem UNRWA.²⁷²

Kompletně zavřena byla všechna zařízení UNRWA v Jarmúku a Dúmě.²⁷³

Předpokládá se, že z celkového počtu PU v Sýrii bylo asi 400 000 osob zasaženo natolik, že potřebovaly ve své situaci přímou pomoc.²⁷⁴

Za měsíc leden UNRWA poskytla 7 052 balíčků s potravinami, pouhých 40 rodin pak obdrželo finanční asistenci. Vzhledem k tomu, že finanční pomoc je směřována k těm nejohroženějším a nejpotřebnějším rodinám, které často právě kvůli své ekonomicky neuspokojivé situaci nemohly opustit nebezpečné a nestabilní oblasti, je pravděpodobné, že s narůstajícími střety se právě do těchto oblastí a k těmto rodinám finanční pomoc dostávala hůře. Zároveň lze ale říci, že v obdobích nejvážnějších střetů, kdy byly místní trhy ze zásobovacího hlediska naprosto paralyzovány, bylo efektivnější poskytovat konkrétní materiální pomoc, jako například právě potravinové

²⁷¹ Displaced themselves, UNRWA Syria medics give emergency care to IDPs. *UNRWA* [online]. 30 January 2013 [cit. 2014-04-12].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/features/displaced-themselves-unrwa-syria-medics-give-emergency-care-idps>

²⁷² UNRWA Syria crisis situation update (Issue 30). *UNRWA* [online]. 11 January 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-30>

²⁷³ Tamtéž.

²⁷⁴ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 31). *UNRWA* [online]. 25 January 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-31>

balíky. Úhrnem tedy bylo poskytnuto 28 652 potravinových balíčků, 54 040 finančních příspěvků na domácnost a v rámci krizové asistence i 7 399 matrací a 12 759 dek.²⁷⁵

Je zřejmé, že distribuce často probíhala nárazově, v době bezprostředně po eskalaci situace, která měla zpravidla za následek útěk mnoha osob a zvýšenou potřebu asistence.

4.4.2 Situace v únoru 2013

Ani v únoru se situace nelepšila, přičemž riziko dalších bojů narůstalo v okolí téměř všech palestinských táborů v Sýrii. Začalo také přibývat doprovodných problémů, mezi něž patřilo především zadržování zaměstnanců UNRWA jak vládními složkami, tak protivládními skupinami.²⁷⁶

Životní podmínky se opět zhoršily v Jarmúku, jehož okolí a přístupové cesty hlídaly jednotky obou stran, což znemožňovalo potřebné zásobování zbylých obyvatel tábora.²⁷⁷

K prohloubení krize v aleppských táborech pak přispívala restriktivní opatření vydávaná povstaleckými jednotkami, která znemožňovala přísun humanitární krizové pomoci, přičemž jako fakt potvrzující vážnou situaci se může jevit i zvyšující se počet zpráv o šikaně obyvatelstva z řad opozičních skupin. I přes tyto potíže však UNRWA dále provozovala svá zařízení.²⁷⁸

Za měsíc únor také vzrostl počet vnitřně vysídlených osob v zařízeních spravovaných UNRWA a to až na 12 000 osob, přičemž dohledávání jednotlivých rodin se stávalo problémem, neboť skupiny často putovaly přes celou zemi. Polovinu z tohoto počtu pak tvořily děti.²⁷⁹

²⁷⁵ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 31). *UNRWA* [online]. 25 January 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-31>

²⁷⁶ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 33). *UNRWA* [online]. 8 February 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-33>

²⁷⁷ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 32). *UNRWA* [online]. 1 February 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-32>

²⁷⁸ UNRWA Syria crisis situation update (Issue 35). *UNRWA* [online]. 22 February 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-35>

²⁷⁹ Syria crisis situation update (Issue 36). *UNRWA* [online]. 1 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-36>

Distribuovaná pomoc ve formě dek a matrací dosáhla jen za měsíc únor 12 993 dek a 6 206 matrací. Jedná se o dvojnásobek toho, co bylo rozdáno za celou dobu nepokojů do měsíce ledna 2013.²⁸⁰ Toto může souviset se skokovým nárůstem vnitřně vysídlených osob, jimž byly tyto předměty poskytovány, a na tomto množství se jistě podepsaly i chladné zimní dny a nedostatek topného paliva. Finanční pomoc obdrželo v únoru 5 906 rodin.²⁸¹ Z celkového počtu zhruba šedesáti tisíc rodin, které finanční pomoc za celou dobu obdržely, jich 38 000 bylo z oblasti Damašku a okolí. Významným je i fakt, že za únor, dle číselných údajů, nebyla distribuována prakticky žádná oficiální potravinová pomoc.²⁸²

Od března 2011 také bylo rozdáno celkem 2 536 hygienických balíčků.²⁸³

4.4.3 Situace v březnu 2013

Zlepšení nenastalo ani v březnu, naopak v oblastech Damašku, Aleppa a Dar'á se podmínky neustále zhoršovaly. Narůstaly také počty obětí z řad palestinských uprchlíků i zaměstnanců UNRWA.

Eskalující byla situace zejména v aleppském táboře Najrab, do kterého povstalecké jednotky zakázaly přístup, čímž téměř znemožnily přísun humanitární pomoci a asistence.²⁸⁴ V těsné blízkosti tábora se navíc rozpoutaly vážné boje, ale i přes to dokázala UNRWA zachovat svá zařízení v provozu.²⁸⁵

Boje i nadále probíhaly v jednotlivých damašských čtvrtích a v okolí Dar'á, navíc po krátkém zmírnění opět vypukly v Homsu a okolí. Organizace UNRWA se snažila nezavírat svá zařízení, nicméně v době největšího ohrožení preventivně pozastavovala školní výuku ve školních budovách.²⁸⁶

²⁸⁰ Syria crisis situation update (Issue 36). UNRWA [online]. 1 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-36>

²⁸¹ Tamtéž.

²⁸² UNRWA Syria crisis situation update (Issue 34). UNRWA [online]. 15 February 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/unrwa-syria-crisis-situation-update-issue-34>

²⁸³ Syria crisis situation update (Issue 36). UNRWA [online]. 1 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-36>

²⁸⁴ Syria crisis situation update (Issue 37). UNRWA [online]. 08 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-37>

²⁸⁵ Syria crisis situation update (Issue 39). UNRWA [online]. 23 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-39>

²⁸⁶ Syria crisis situation update (Issue 38). UNRWA [online]. 16 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Po určitou dobu bylo v březnu v provozu pouze 6 zdravotnických zařízení UNRWA, avšak nadále pokračovalo zřizování prozatímních zdravotnických center v budovách poskytujících přístřeší velkému množství lidí.²⁸⁷

Celkem 63 škol bylo v průběhu března fungujících,²⁸⁸ ale v závislosti na situaci, zmíněné v odstavci výše, byla výuka i v těchto budovách často přerušována.

V březnu stoupl počet vnitřně vysídlených osob v budovách zajišťovaných UNRWA o necelé 2 000, na 13 971 osob.²⁸⁹

V rámci poskytování krizové asistence se v prvních dvou týdnech března podařilo organizaci UNRWA vstoupit do tábora Jarmúk a dopravit tam potravinové zásoby.²⁹⁰ Od prosince 2012, kdy až 70% obyvatel opustilo tábor následkem vrcholících střetů, se ke zbylým lidem nedostala prakticky žádná organizovaná pomoc zvenčí, a o to je tato akce významnější. Vzhledem k ozbrojeným jednotkám hlídajících přístupové cesty bylo procházení do a z tábora velice obtížné a nebezpečné i pro jednotlivé civilní osoby.²⁹¹

V březnu, během něhož stále přetrvávalo chladné počasí, se opět rozdalo velké množství dek, celkem 15 083, a matrací o počtu 1 303 kusů. K PU se také dostalo 293 hygienických balíčků. S odkazem na úspěšný vstup do Jarmúku bylo distribuováno celkem 1 514 potravinových balíčků a finanční pomoc obdrželo 13 130 rodin.²⁹² Tento poslední údaj může mít souvislost s opětovně se zhoršující situací, tentokrát po celé Sýrii, kdy byl na většinu míst ještě přístup možný, nicméně s obtížnějšími životními podmínkami se potřeba asistence rapidně zvyšovala.

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-38>

²⁸⁷ Syria crisis situation update (Issue 37). UNRWA [online]. 08 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-37>

²⁸⁸ Tamtéž.

²⁸⁹ Syria crisis situation update (Issue 40). UNRWA [online]. 30 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-40>

²⁹⁰ Tato distribuce probíhala za spolupráce GAPAR a lokálních palestinských charitativních skupin. (Syria crisis situation update (Issue 37). UNRWA [online]. 08 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-37>

²⁹¹ Syria crisis situation update (Issue 37). UNRWA [online]. 08 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-37>

²⁹² Syria crisis situation update (Issue 40). UNRWA [online]. 30 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-40>

4.4.4 Asistence dalších organizací a institucí

Je třeba také zmínit, že na poskytování krizové pomoci syrským palestinským uprchlíkům se podílely i další organizace a instituce. Ty buď zprostředkovaly pomoc přímo, případně poskytovaly organizaci UNRWA potřebný materiál, který UNRWA distribuovala dál. Mezi tyto organizace patří například jednotlivé insituce OSN, zejména organizace UNICEF²⁹³, a dále pak Syrský Arabský Červený půlměsíc (SARC),²⁹⁴ Mezinárodní výbor Červeného kříže (ICRC),²⁹⁵ Dánská rada pro uprchlíky (DRC),²⁹⁶ a na pomoci se podílela i syrská vláda prostřednictvím svého Úřadu pro palestinské arabské uprchlíky (GAPAR).²⁹⁷

---

²⁹³ Více na: <http://www.unicef.org/>

²⁹⁴ Více na : <http://www.sarc.sy/home.php>

²⁹⁵ Více na : <http://www.sarc.sy/home.php>

²⁹⁶ Více na : <http://drc.dk/home>

²⁹⁷ Více v: *REVISED Syria Humanitarian Assistance Response Plan (SHARP): January - December 2013* [online]. OCHA, 2013[cit. 2014-04-29].

Dostupné z: https://docs.unocha.org/sites/dms/CAP/Revision_2013_Syria_HARP.pdf

5 PALESTINŠTÍ UPRCHLÍCI ZE SÝRIE V LIBANONU A JORDÁNSKU

V této kapitole bych ráda krátce zmínila situaci palestinských uprchlíků, kteří v důsledku konfliktu v Sýrii uprchli do Libanonu a Jordánska. Zároveň také přiblížím roli organizace UNRWA v těchto státech, právě v souvislosti se syrskými PU. Časové zaměření bude, stejně jako v celé práci, do března 2013.

5.1 Libanon

S několika regionálními odlišnostmi jsou služby organizace UNRWA v Libanonu i Jordánsku totožné s poskytovanými službami v Sýrii.²⁹⁸ Celková situace a postavení PU v Libanonu je však známá jako velmi nedostačující, a to především kvůli přístupu ze strany libanonského státu. Palestiništi uprchlíci zde registrovaní tvoří, na rozdíl od PU v Sýrii, celých 11,4% z celkové populace.²⁹⁹ I přes takto vysoké číslo existuje pro tyto lidi celá řada restriktivních opatření v běžném životě. Zejména v oblasti pracovního trhu vede nemožnost vykonávání řady povolání k největšímu podílu absolutně chudých ze všech pěti zemí, kde UNRWA působí. Stejně tak životní poměry, zejména v uprchlických táborech, jsou na velmi nízké úrovni.³⁰⁰

Stejně jako syrské obyvatelstvo, tak i PU začali utíkat do Libanonu v důsledku zhoršujícího se konfliktu v Sýrii. Od srpna roku 2012, kdy bylo v Libanonu organizaci UNRWA přihlášeno zhruba 3 000 PU ze Sýrie,³⁰¹ vzrostl jejich počet v březnu 2013 o více než 30 000 osob.³⁰² Tento nárůst byl markantní, zároveň ale PU tvořili oproti syrským uprchlíkům, kteří v této době čítali již 398 478 osob, jen relativně malou skupinu.³⁰³

²⁹⁸ Více o UNRWA v Libanonu a Sýrii: <http://www.unrwa.org/>

²⁹⁹ Data k roku 2012. (*The Annual Report of the Department of Health 2012* [online]. UNRWA, 2013, str. 57 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013052094159.pdf>)

³⁰⁰ Where We Work: Lebanon. UNRWA [online]. [cit. 2014-04-14].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/where-we-work/lebanon>

³⁰¹ Syria humanitarian response. UNRWA [online]. 14 August 2012 [cit. 2014-04-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response>

³⁰² Syria crisis situation update (Issue 40). UNRWA [online]. 30 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-40>

³⁰³ Syrian Refugees in Lebanon: Daily Statistics. In: UNHCR [online]. 29 Mar 2013 [cit. 2014-04-15].

Dostupné z: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/documents.php?page=14&view=grid&Language%5B%5D=1&Country%5B%5D=122&Type%5B%5D=3>

Už tak nepříznivý postoj k PU ze strany libanonské společnosti se ještě více projevil právě s masivní imigrací PU ze Sýrie. Tito uprchlíci byli podrobeni speciálním vízovým procedurám³⁰⁴ a v zemi samotné byli následně vystaveni podmínkám stejně omezujícím, jako libanonští PU.³⁰⁵ Mezi největší problémy patřilo opatření si přijatelného bydlení a získání prostředků na obživu.³⁰⁶

Stávající síť libanonských zařízení UNRWA a jejích zaměstnanců se za přispění doplňkových finančních prostředků snažila zajistit veškeré potřebné služby i pro PU ze Sýrie. Tyto služby zahrnovaly základní zdravotnickou péči, vytvoření speciálních vzdělávacích programů pro děti a distribuci materiální pomoci. Z důvodu nedostatečných finančních zdrojů nicméně UNRWA nebyla schopna pokrýt potřeby neustále stoupajícího počtu syrských palestinských rodin.³⁰⁷ V mnoha ohledech tak syrští PU získali jen relativní bezpečí.

5.2 Jordánsko

Ze všech zemí, kde UNRWA působí, tvoří právě v Jordánsku palestinští uprchlíci početně největší skupinu. V rámci celého Jordánska zauímají podíl 32,4%.³⁰⁸ Palestínští uprchlíci tvoří v zemi již poměrně etablovanou skupinu, kdy většina z nich disponuje plným státním občanstvím.³⁰⁹

Počet PU ze Sýrie, kteří se rozhodli hledat bezpečí v Jordánsku, činil v srpnu

³⁰⁴ Narozdíl od syrských uprchlíků si palestinští uprchlíci ze Sýrie musejí zaplatit krátkodobé vstupní vízum, jehož prodloužení stojí pak dvojnásobnou částku. (SLEMROD, Annie. Palestinian refugees from Syria hit with visa fees. *The Daily Star* [online]. January 04, 2013 [cit. 2014-04-16].

Dostupné z: <http://www.dailystar.com.lb/News/Local-News/2013/Jan-04/200834-palestinian-refugees-from-syria-hit-with-visa-fees.ashx#axzz2z25QPmMU>

³⁰⁵ *Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2012* [online]. UNRWA, 2013, str. 13 [cit. 2014-04-16].

Dostupné z: http://www.unrwa.org/sites/default/files/report_of_the_comgen_of_unrwa.pdf

³⁰⁶ WHITE, Gavin David. Conflict in Syria compounds vulnerability of Palestine refugees. In: *Forced Migration Review mini-feature: Syria crisis* [online]. September 2013 [cit. 2014-04-16].

Dostupné z: <http://www.fmreview.org/detention/syria.pdf>

³⁰⁷ Z požadované částky na pokrytí plánovaných nákladů do konce roku 2012 obdržela UNRWA pouhých 11,7%. (*UNRWA syria crisis response: january - june 2013* [online]. UNRWA, 2012, str. 1 [cit. 2014-04-14].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012122163648.pdf>

³⁰⁸ Data k roku 2012. (*The Annual Report of the Department of Health 2012* [online]. UNRWA, 2013, str. 57 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013052094159.pdf>

³⁰⁹ Where We Work: Jordan. *UNRWA* [online]. [cit. 2014-04-16].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/where-we-work/jordan>

2012 906 osob,³¹⁰ na konci března 2013 to bylo už 4 856 jednotlivců.³¹¹ Tento nárůst byl tedy zhruba šestkrát nižší než v Libanonu. Také syrských uprchlíků, ačkoliv zde je rozdíl nepatrný, bylo v porovnání s Libanodem méně, celkem 362 651 osob.³¹² Tato čísla svědčí o mnohem menší zátěži jak pro organizaci UNRWA, tak pro jordánskou vládu, a vysvětlují i výrazně odlišnou životní situaci, než jaké čelili PU ze Sýrie v Libanonu. Je třeba ale zmínit i pravděpodobný důvod takto nízkého počtu syrských PU v Jordánsku. V říjnu 2012 jordánská vláda oznámila, že PU prchající ze Sýrie, kteří zároveň vlastní syrské cestovní doklady, nebudou vpuštěni do země. UNRWA proto musela řešit zvyšující se počet případů syrských PU zastavených na hranicích. Zároveň také syrští PU podléhali přísným opatřením zohledňujících jejich pohyb v zemi.³¹³

UNRWA v Jordánsku mohla pro zajištění potřeb syrských PU využít celkově lepší situace. Vzhledem k vysokému počtu jordánských PU je také infrastruktura jejich zařízení početnější a lépe tak může zajistit nároky nově příchozích. Z požadovaných podpůrných finančních příspěvků UNRWA v Jordánsku obdržela 35,7%, což dále usnadnilo distribuci finanční pomoci, potravinových balíků a dalších potřebných komodit, stejně jako umožnění poskytnutí zdravotní péče a zajištění pokračování vzdělávání dětí ve školách UNRWA.³¹⁴

---

³¹⁰ Syria humanitarian response. UNRWA [online]. 14 August 2012 [cit. 2014-04-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/syria-humanitarian-response>

³¹¹ Syria crisis situation update (Issue 40). UNRWA [online]. 30 March 2013 [cit. 2014-04-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/newsroom/emergency-reports/syria-crisis-situation-update-issue-40>

³¹² Trend of Registered Syrian in Jordan as of 26 May 2013: Syrian Arab Republic: Syrian registered in Jordan in March 2013.

In: UNHCR: Syria Regional Refugee Response [online]. 28 May 2013 [cit. 2014-04-16].

Dostupné z: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/documents.php?page=6&view=grid&Language%5B%5D=1&Country%5B%5D=107&Type%5B%5D=3>

³¹³ Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2012 [online]. UNRWA, 2013, str. 13 [cit. 2014-04-16].

Dostupné z: http://www.unrwa.org/sites/default/files/report_of_the_comgen_of_unrwa.pdf

³¹⁴ UNRWA syria crisis response: january - june 2013 [online]. UNRWA, 2012, str. 1 [cit. 2014-04-14].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012122163648.pdf>

6 ZÁVĚR

Každý rozsáhlejší konflikt v sobě nutně zahrnuje i humanitární rozměr, kdy jsou řešeny válečné dopady na civilní obyvatelstvo. Syrská občanská válka se nepochybně stala jedním z takovýchto konfliktů. Nedozírné následky, které pro syrské obyvatelstvo tato válka má, jsou neustále řešeny mezinárodním společenstvím, nicméně pokroky v této věci jsou minimální. Veškeré tyto snahy a jejich výsledky pak mají vliv i na činnost jednotlivých organizací, které v oblasti působí. Organizace UNRWA pro palestinské uprchlíky je jednou z těchto institucí, nicméně její pozice a funkce se od ostatních liší.

Jakožto poskytovatel základních služeb umožňujících lidský rozvoj se UNRWA za téměř sedm desetiletí své spolupráce s a pro palestinské uprchlíky stala nedílnou součástí této komunity. Zejména služby zdravotnického a vzdělávacího systému, kterých využívá převážná většina cílených osob, bychom mohli označit jako nepostradatelné. Je to i přesto, že ve stejném rozsahu bezplatné služby nabízí jako alternativu i syrský stát. Organizace UNRWA byla vytvořena jen krátce po vzniku problému PU a ihned byla zapojena do jejich životů. Tato „tradičnost“, ale zároveň i inovativní přístupy, jsou pak možná důvody, proč jsou služby UNRWA v Sýrii stále tak využívány.

Právě zavedenost služeb této organizace v souvislosti s občanskou válkou v Sýrii vyvolává otázky, jakým způsobem se UNRWA k problému války postavila, nakolik byla schopna zajistit kontinuitu svých služeb, a jaký prostor k dalšímu fungování jí byl v Sýrii umožněn. Na základě těchto otázek je pak postaven cíl mé práce, kdy jsem se nejprve zaměřila na poskytované služby v roce 2010, které jsem následně konfrontovala s rozsahem služeb v následujících dvou letech již probíhajícího konfliktu.

Programy organizace UNRWA byly v Sýrii do roku 2011 souhrnně zaměřeny na všechny podstatné aspekty života PU. Program zdravotnictví umožňoval PU přístup ke komplexní základní zdravotnické péči, a to včetně prevence. Spolupráce se syrskými státními zdravotnickými zařízeními usnadňovala PU i přístup k sekundární a terciární

péči. V rámci Programu vzdělávání byla pro děti PU zajištěna kvalitní základní školní docházka, pro mladé PU pak byla k dispozici široká škála učebních oborů a kurzů, díky kterým si mohli zvýšit svou profesní kvalifikaci. Specifickým je Program mikrofinancí, jehož cílovou skupinou jsou všichni obyvatelé Sýrie, nicméně jím nabízené finanční služby měly přínos i pro PU. Program podpory a sociálních služeb a Program infrastruktury a rozvoje v táborech se pak zaměřovaly na celkové zlepšení kvality života palestinské komunity.

Prvních šest měsíců po vypuknutí nepokojů v březnu 2011 nebyl provoz zařízení UNRWA nijak významně zasažen a organizace tak mohla pokračovat téměř bez omezení. Postupně však boje eskalovaly a dopady byly rozsáhlejší. Organizace se musela zabývat především přerušovaným zásobováním a bezpečnostní situací v okolí svých zařízení. S postupujícím rokem 2012 a se začátkem roku 2013 již bylo jasné, že zařízení UNRWA nemohou spoléhat na žádné mimořádné zacházení a ochranu, a z toho vyplývaly i důsledky. Přesto organizace usilovala o nepřetržitý provoz tam, kde to podmínky dovozovaly a zároveň hledala alternativní způsoby poskytování pomoci. Podstatným byl ovšem i fakt, že konflikt měl devastující účinky na životy PU, následkem čehož se změnily i jejich potřeby. Nejžádanější pomocí se proto stalo poskytování finančních příspěvků a distribuce komodit nutných k přežití. Zatímco v roce 2010 bylo v programu sociální podpory UNRWA evidováno 7,5% PU v Sýrii, v roce 2012 již UNRWA registrovala přes 60% PU ve stavu existenční nouze.³¹⁵ Tímto můžeme říci, že UNRWA byla okolnostmi donucena změnit své zaměření a namísto organizace, jejíž služby by zejména měly podporovat lidský rozvoj, se stala organizací humanitární.

Organizace UNRWA v Sýrii se během posledních tří let musela vyrovnávat s celou řadou nepříznivých okolností, od přístupu jednotlivých válčících stran, přes částečnou transformaci svých služeb, až po závažný nedostatek financí. Přesto nepřerušila své působení v Sýrii a ač na hraně svých možností, poměrně flexibilně se snaží vyrovnat se všemi těmito okolnostmi.

---

³¹⁵ Viz. kapitoly 4.1.5 a 4.3.5.5.3.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

DPKO - Department of Peacekeeping Operations (Úřad mírotvorných operací OSN)

DRC – Danish Refugee Council (Dánská rada pro uprchlíky)

FSA – Free Syrian Army (Syrská svobodná armáda)

GAPAR – The General Authority for Palestine Arab Refugees (Úřad pro palestinské arabské uprchlíky)

ICRC - The International Committee of the Red Cross (Mezinárodní výbor Červeného kříže)

OSN – Organizace spojených národů

PFLP-GC – The Popular Front for the Liberation of Palestine – General Command (Generální velení Lidové fronty pro osvobození Palestiny)

SARC - Syrian Arab Red Crescent (Syrský červený půlměsíc)

SHAP - Special Hardship Assistance programme (Asistenční program v mimořádně složitých životních situacích)

SSNP - Social safety net programme (Program sociální záchranné sítě)

UNESCO – The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu)

UNICEF – The United Nations Children's Emergency Fund (Dětský fond Organizace spojených národů)

UNRPR - United Nations Relief for Palestine Refugees (Úřad Spojených národů pro podporu palestinských uprchlíků)

UNRWA – The United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (Úřad OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě)

WHO – The World Health Organization (Světová zdravotnická organizace)

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

Monografie

AJAMI, Fouad. *The Syrian rebellion*. Stanford, California: Hoover Institution Press, Stanford University, 2012. ISBN 9780817915063.

BSHEER, Rosie, Bassam HADDAD, Ziad ABU-RISH a Roger OWEN. *The dawn of the Arab uprisings: end of an old order?*. London: Pluto Press, 2012. ISBN 9781849647977.

ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. 1. vyd. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 8090333397.

EL-RIFAI, Roula a Brynen REX. *Palestinian Refugees Challenges of Repatriation and Development*. London: I.B. Tauris, 2007. ISBN 9780857715517.

HUDSON, Rex A. *Sociology and psychology of terrorism*. New York: Nova Science Publishers, c2010. Focus on terrorism series. ISBN 9781617285264.

JAROŠOVÁ, Darja. *Úvod do komunitního ošetřovatelství*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. Sestra. ISBN 9788024721507.

KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1993. ISBN 8070211253.

MCDOWALL, David. *Palestine and Israel: the uprising and beyond*. Reprinted with postscript. London: I.B. Tauris, 1990. ISBN 1850432899.

MORRIS, Benny. *1948 a history of the first Arab-Israeli war*. New Haven [Conn.]: Yale University Press, 2008. ISBN 9780300145243.

MORRIS, Benny. *The birth of the Palestinian refugee problem revisited*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. ISBN 9780511164255.

PIPES, Daniel. *Greater Syria the History of an Ambition*. New York: Oxford University Press, 1992. ISBN 9780198022633.

TALHAMI, Ghada Hashem. *Palestinian refugees: pawns to political actors*. New York: Nova Science Publishers, Inc., c2003. ISBN 1590336496.

VIORST, Milton. *Reaching for the olive branch: UNRWA and peace in the Middle East*. Rev. ed. Washington, D.C: Middle East Inst. [u.a.], 1989. ISBN 0253362563.

ZIADEH, Radwan. *Power and policy in Syria intelligence services, foreign relations and democracy in the modern Middle East*. London: I.B. Tauris, 2011. ISBN 9780857719157.

Elektronické zdroje

2010 Annual Report of Education Department [online]. UNRWA, 2012 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/sites/default/files/20121016105811.pdf>

Survey of Palestinian Refugees and Internally Displaced Persons: 2010 – 2012 [online]. BADIL Resource Center, 2012 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z:

<http://www.badil.org/en/press-releases/142-2012/3638-press-eng-53>

BITARI, Nidal. Yarmouk Refugee Camp and the Syrian Uprising. *Journal of Palestine Studies* [online]. 2013, č. 169 [cit. 2014-04-23].

Dostupné z:

<http://www.palestine-studies.org/files/Yarmouk%20Refugee%20Camp/BitariFinal.pdf>

Consolidated Eligibility and Registration Instructions [online]. UNRWA, 2009 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2010011995652.pdf>

HASSAN, Salah. Palestinians in Syria and the Syrian Uprising. *The Arab Center for Research and Policy Studies* [online]. 11 October 2012 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z:

<http://english.dohainstitute.org/release/93dfa718-db63-4941-a70b-4180ff8da46b>

HOLLIDAY, Joseph. The Struggle for Syria in 2011. *The Institute for the Study of War* [online]. December 2011. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z:

http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Struggle_For_Syria.pdf

HOMOUD, Tarek. *Palestinian Refugees of Syria in Light of the Syrian Revolution*. *Palestinian Return Centre* [online]. 2012 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z:

http://www.prc.org.uk/portal/images/stories/pdfs/Ssyria_Study_on_palestinian_refugees.pdf

Microfinance Department Annual Report 2010 [online]. UNRWA, 2011 [cit. 2014-03-05].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011092685323.pdf>

Microfinance Department Annual Report 2011 [online]. UNRWA, 2012 [cit. 2014-03-15].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/sites/default/files/2013021372329.pdf>

Migration Profile: Syria [online]. The Migration Policy Centre, June 2013 [cit. 2014-04-21].

Dostupné z: http://www.migrationpolicycentre.eu/docs/migration_profiles/Syria.pdf

Palestinians from Syria: Syria Needs Analysis Project – March 2014 [online]. ACAPS, 2014 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z:

http://www.acaps.org/reports/downloader/palestinians_from_syria_march_2014/77/1398704736

QANDIL, Magda. *The Syrian Revolution and the Palestinian Refugees in Syria: Realities and risks*. In: *Al Jazeera Centre for Studies* [online]. 2 May 2012 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z:

<http://studies.aljazeera.net/ResourceGallery/media/Documents/2012/5/2/201252132022536734The%20Syrian%20Revolution%20and%20Palestinian%20Refugees%20in%20Syria.pdf>

Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine

Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2010 [online] UNRWA, 2011 [cit. 2014-03-29].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/sites/default/files/2013062451538.pdf>

Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2011 [online].

UNRWA, 2012, str. 3 [cit. 2014-03-26].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/201306244017.pdf>

Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East: 1 January-31 December 2012 [online].

UNRWA, 2013 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z:

http://www.unrwa.org/sites/default/files/report_of_the_comgen_of_unrwa.pdf

Report of the independent international commission of inquiry on the Syrian Arab Republic [online]. United Nations Human Rights, 16 August 2012 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z:

http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session21/A-HRC-21-50_en.pdf

REVISED Syria Humanitarian Assistance Response Plan (SHARP): January - December 2013 [online]. OCHA, 2013 [cit. 2014-04-29].

Dostupné z: https://docs.unocha.org/sites/dms/CAP/Revision_2013_Syria_HARP.pdf

Sa-Dhan Microfinance Manager Series: Technical Note # 1: What is Portfolio at Risk? How to use it in Microfinance? [online]. Sa-Dhan, 2006 [cit. 2014-03-05].

Dostupné z: http://www.sa-dhan.net/Adls/TechnicalNotes/TechnicalNote_01.pdf

Sa-Dhan Microfinance Manager Series: Technical Note # 13: What is Operating Self-Sufficiency? How to use it in Microfinance? [online]. Sa-Dhan, 2006 [cit. 2014-03-05].

Dostupné z: http://www.sa-dhan.net/Adls/Technicalnotes/Technical_Notes_13.pdf

Socioeconomic and damage assessment report: UNRWA microfinance clients in syria. [online]. UNRWA, March 2014 [cit. 2014-04-13].

Dostupné z:

http://www.unrwa.org/sites/default/files/socioeconomic_and_damage_assessment_report.pdf

Sustaining Change [online]. Relief and Social Services Department, 2011 [cit. 2014-03-06].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/201201154647.pdf>

The Annual Report of the Department of Health 2010 [online]. UNRWA, 2011 [cit. 2014-02-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011052062220.pdf>

The Annual Report of the Department of Health 2011 [online]. UNRWA, 2012 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z:

<http://www.unrwa.org/userfiles/file/publications/HealthReport2012.pdf>

The Annual Report of the Department of Health 2012 [online]. UNRWA, 2013 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2013052094159.pdf>

The Harmonised UNRWA-Donor Report 2011. [online] UNRWA, 2012 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012042915258.pdf>

The Harmonized Results Report 2013 [online]. UNRWA, 2014 [cit. 2014-04-27].

Dostupné z:

http://www.unrwa.org/sites/default/files/2013_harmonised_results_report.pdf

UN, Resolution 181(II): Future government of Palestine. In: *United Nations Research Guides: Resolutions* [online]. 29 Nov. 1947 [cit. 2014-04-20].

Dostupné z: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/181(II)&Lang=E&Area=RESOLUTION)

[symbol=A/RES/181\(II\)&Lang=E&Area=RESOLUTION](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/181(II)&Lang=E&Area=RESOLUTION)

UNRWA Education Reform Strategy 2011-2015 [online]. UNRWA, 2011 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012042913344.pdf>

UNRWA in Figures as of 1 January 2011 [online]. UNRWA, 2011 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011092751539.pdf>

UNRWA in Figures as of 1 January 2012 [online]. UNRWA, 2012 [cit. 2014-03-11].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/20120317152850.pdf>

UNRWA in Figures as of 1 July 2013 [online]. UNRWA, 2013 [cit. 2014-03-22].

Dostupné z:

http://www.unrwa.org/sites/default/files/unrwa_in_figures_new2014_10nov2014.pdf

UNRWA STATISTICS - 2010 [online]. Programme Coordination and Support Unit, November 2011 [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2011120434013.pdf>

UNRWA Statistics 2011 [online]. Committee for Employment of Palestinian Refugees in Lebanon, 2012 [cit. 2014-03-12].

Dostupné z: http://www.cep-lb.org/pdf/unrwa_statistics_2011.pdf

UNRWA syria crisis response: january - june 2013 [online]. UNRWA, 2012 [cit. 2014-04-14].

Dostupné z: <http://www.unrwa.org/userfiles/2012122163648.pdf>

WHITE, Gavin David. Conflict in Syria compounds vulnerability of Palestine refugees. In: *Forced Migration Review mini-feature: Syria crisis* [online]. September 2013 [cit. 2014-04-16].

Dostupné z: <http://www.fmreview.org/detention/syria>.

Internetové zdroje

AL-AKHBAR: <http://english.al-akhbar.com/>

AL-JAZEERA: <http://www.aljazeera.com/>

BBC NEWS: <http://www.bbc.co.uk/>

CBC: <http://www.cbc.ca/>

CNN: <http://edition.cnn.com/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: <http://www.czso.cz/>

IRIN: <http://www.irinnews.org/>

MEDOP: www.medop.cz

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY: www.mvcr.cz

NADAČNÍ FOND MIKROFINANCE: <http://www.nfmf.cz/>

RADIO FREE EUROPE/RADIO LIBERTY: <http://www.rferl.org/>

REFWORLD: <http://www.refworld.org/>

REUTERS: <http://www.reuters.com/>

THE DAILY STAR: <http://dailystar.com.lb/>

THE NEW YORK TIMES: <http://www.nytimes.com/>

THE TELEGRAPH: <http://www.telegraph.co.uk/>

UNESCO: www.unesco.org

UNHCR: <http://data.unhcr.org/>

UNITED NATIONS TREASURY - THE UNITED NATIONS OPERATIONAL RATES OF EXCHANGE: <http://treasury.un.org/operationalrates/Default.aspx>

UNRWA: www.unrwa.cz

WHO: <http://www.emro.who.int/index.html>

9 RESUMÉ

This bachelor's thesis deals with the issue of Palestine refugees in Syria during the Syrian civil war and considers the quality and the extent of assistance of UNRWA (The United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East) in Syria, also concerning the ongoing Syrian civil war.

The first part of this piece is devoted to the historical background of the matter of Palestine refugees in Syria. The second part describes UNRWA and its activities in general. The core chapter is the third one, in which I am focusing on four periods (years 2010, 2011, 2012 and January – March 2013). My intention is to compare the extent of the assistance and services of UNRWA in Syria in these years and to ascertain the seriousness of the impact of the civil war on operations of UNRWA. In the last part I briefly introduce the issue of Palestine refugees from Syria who have fled the conflict in Syria and who are seeking refuge in Jordan and Lebanon.

As a conclusion, on the basis of the acquired information, we could say UNRWA is dealing with the issue of civil war with difficulties and only with partial achievements. However, it was able to transform some of its services which are now more appropriate to the conditions in Syria.